

Ponovljeni Zakon

POGLAVLJE 1

Zapovijed da nupuste Horeb

1 Ovo *su* riječi koje je Mojsije izgovorio za sav Izrael s ovu stranu Jordana, u pustinji na ravnici nasuprot Crvenom *moru*, između Parana i Tofela, Labana i Hazerota i Dizahaba.

2 (*To je* jedanaest dana *puta* od Horeba putem Seirske gore do Kadešbarnee.)

3 I dogodilo se četrdesete godine, prvog *dana* jedanaestog mjeseca, da je Mojsije rekao sinovima Izraelovima prema svemu što mu je GOSPOD zapovjedio za njih.

4 Nakon što je pogubio Sihona, amorejskoga kralja, koji je živio u Hešbonu, i Oga, bašanskoga kralja, koji je živio u Aštarotu, u Edreju,

5 s ovu stranu Jordana, u zemlji moapskoj, počeo je Mojsije objavlјivati ovaj zakon, govoreći:

6 "GOSPOD, Bog naš, govorio nam je na Horebu govoreći: 'Dosta dugo ste boravili na ovoj gori.

7 Okrenite se i krenite na put! Idite u gore Amorejaca i sve *predjele* pored njih, u ravnici, u brda, i u doline, i na jug uz morsku obalu, u zemlju kanaansku i u Libanon, sve do velike rijeke, rijeke Eufrata.

8 Evo, stavlјam ovu zemlju pred vas. Idite i zaposjednite zemlju za koju se GOSPOD zakleo očevima vašim, Abrahamu, Izaku i Jakovu, da će njima je dati i njihovom sjemenu poslije njih.'

Određivanje voda

9 I rekao sam vam u to vrijeme govoreći: 'Ne mogu vas nositi sâm.

10 GOSPOD, Bog vaš, umnožio vas je, i gle, danas vas je tako puno kao zvijezda na nebu.

11 (Neka vas GOSPOD, Bog vaših očeva, umnoži još tisuću puta i neka vas blagoslovi kako vam je obećao!)

12 Kako bih ja sâm mogao nositi vaš teret i vaše breme i vaše sporove?

13 Izaberite mudre ljude i razumne i poznate iz svojih plemena i njih ću postaviti za poglavare nad vama.'

14 I vi ste mi odgovorili i rekli: 'Ono što si nam rekao dobro *je* za nas da *to* činimo.'

15 Tako sam uzeo glavare iz vaših plemena, ljude mudre i poznate, te sam ih postavio za glavare nad vama: tisućnike, satnike, pedesetinike, desetnike i časnike među vašim plemenima.

16 I u to isto vrijeme naložio sam vašim sucima govoreći: 'Saslušajte *parnice* među svojom braću te sudite pravedno između *svakog* čovjeka i njegova brata, i tuđinca *koji je* s njim.

17 Ne budite pristrani prema nikome u suđenju; *no* saslušavajte maloga kao i velikoga. Ne bojte se ničijeg lica! Jer sud *je* Božji! A parnica koja vam bude preteška, iznesite je meni, i ja ću je saslušati.'

18 Tako sam vam u to vrijeme zapovjedio sve ono što vam treba činiti.

Izrael odbija ući u zemlju

19 Zatim smo otišli iz Horeba i prošli smo kroz svu tu veliku i strašnu pustinju koju ste vidjeli na putu po gorju Amorejaca, kako nam je zapovjedio GOSPOD, Bog naš te smo stigli u Kadešbarneu.

20 Tada sam vam rekao: 'Došli ste u gorje Amorejaca, koje nam GOSPOD, Bog naš, predaje.

21 Evo, GOSPOD, Bog tvoj, stavio je tu zemlju pred tebe. Popni se *i* zaposjedni je, kako ti je rekao GOSPOD, Bog očeva tvojih. Ne boj se niti se obeshrabri!'

22 Zatim ste svi vi prišli k meni i rekli: 'Poslat ćemo ljude pred sobom da istraže zemlju i dojave nam riječ o putu kojim moramo ići i u koje gradove ćemo doći.'

23 I ono što ste rekli jako mi se dopalo. Tako sam uzeo dvanaest ljudi između vas, po jednoga iz svakog plemena.

24 I skrenuli su i popeli se na gore pa su stigli do Eškolske doline te je istražili.

25 Zatim su nabrali plodove te zemlje i rukama su *ih* donijeli k nama i dojavili nam riječ pa rekli: 'Dobra je *ta* zemlja koju nam GOSPOD, Bog naš, predaje.'

26 Ali vi niste htjeli *tamo* uzaći; no pobunili ste se protiv zapovijedi GOSPODA, Boga svojega.

27 I mrmljali ste u svojim šatorima i govorili: 'Zato što nas GOSPOD mrzi, izveo nas je iz zemlje egipatske kako bi nas predao u ruke Amorejaca da bi nas uništili.'

28 Kamo ćemo uzaći? Naša braća su obeshrabrila naša srca govoreći: 'Narod je veći i viši nego mi; gradovi *su* veliki, i zidine im sežu do nebesa. A štoviše vidjeli smo ondje i sinove Anakove.'

29 Tada sam vam rekao: 'Ne strahujte i ne plašite ih se!'

30 GOSPOD, Bog vaš, koji ide pred vama, borit će se za vas onako kako je to učinio pred vašim očima u Egiptu.'

31 I u pustinji gdje si vidio da te GOSPOD, Bog tvoj, nosio kao što čovjek nosi svoga sina cijeloga puta što ste ga prošli sve dok niste stigli do ovoga mjesta.

32 Ali, uz sve to, vi niste vjerovali GOSPODU, Bogu svome,

33 onome koji je išao na putu pred vama da vam potraži mjesto da razapnete šatore vaše, u ognju noću da vam pokaže kojim ćete putem ići, a danju u oblaku.

Kazna za Izraelovo buntovništvo

34 I GOSPOD je čuo glas vaših riječi i razgnjevio se te se zakleo govoreći:

35 'Zasigurno ni jedan od ovih ljudi, od ovoga opakog naraštaja, neće vidjeti ovu dobru zemlju za koju sam se zakleo da ću je predati očevima vašim.'

36 Osim Kaleba, sina Jefuneova; on će je vidjeti i njemu i njegovoj djeci dat ću zemlju kojom je išao, zato što je u potpunosti slijedio GOSPODA.'

37 Isto tako GOSPOD je bio ljut na mene radi vas, govoreći: 'Ti također onamo nećeš ući.'

38 *No*, Jošua, sin Nunov, koji stoji pokraj tebe, on će ući onamo. Njega ohrabri, jer će on učiniti da je Izrael baštini.

39 Štoviše i vaši maleni, za koje ste rekli da će biti plijen, i djeca vaša koji toga dana nisu znali *razlikovati* između dobra i zla, oni će u nju ući; i njima ću je predati i oni će je zaposjedovati.

40 Ali *što se tiče* vas, okrenite se i zaputite se u pustinju, na put Crvenog mora!'

41 Tada ste mi odgovorili i rekli: 'Sagriješili smo protiv GOSPODA. Uzaći ćemo i boriti se kako nam je GOSPOD, Bog naš, zapovjedio.' A kad se svaki od vas opasao svojom oružjem za rat, bili ste spremni uzaći u brda.

42 Nato mi je GOSPOD rekao: 'Kaži im: Ne uzađite i ne boriti se jer ja nisam među vama da vas ne potuku vaši neprijatelji.'

43 Tako sam vam govorio, ali vi niste htjeli poslušati nego ste se pobunili protiv zapovijedi GOSPODNJE i krenuli puni drskosti u brda.

44 Ali Amorejci, koji su živjeli u toj gori, došli su na vas te vas prognali kako to pčele čine te su vas uništavali u Seiri i sve do Horme.

45 Zatim ste se vratili i plakali pred GOSPODOM, ali GOSPOD nije htio slušati vaš glas niti je prignuo uho k vama.

46 Tako ste ostali u Kadešu mnogo dana, prema danima koje ste *ondje* proboravili.

POGLAVLJE 2

Godine u pustinji

1 Onda smo se okrenuli i otputovali u pustinju na put Crvenog mora, kako mi je GOSPOD rekao. I kružili smo oko gore Seir mnogo dana.

2 Zatim mi je GOSPOD rekao govoreći:

3 'Dosta dugo ste kružili oko ove gore; okrenite prema sjeveru!'

4 I narodu zapovjedi govoreći: 'Proći ćete preko područja svoje braće, sinova Ezavovih, koji žive u Seiru i oni će vas se bojati, stoga dobro pazite na sebe;

5 s njima se nemojte mješati jer vam neću dati od njihove zemlje, niti toliko koliko je stopa široka: zato što sam goru Seir predao Ezavu u posjed.

6 Hranu od njih kupujte za novac da možete jesti; i vodu kupujte od njih za novac, da možete piti.'

7 Jer te je GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovio u svim djelima tvojih ruku; on zna za tvoje putovanje kroz ovu veliku pustinju; ovih četrdeset godina GOSPOD, Bog tvoj, *bio je* s tobom i ništa ti nije nedostajalo.

8 A kad smo svoju braću, sinove Ezavove što žive u Seiru, zaobišli putem što vodi po ravnici od Elata i od Esjongabera, okrenuli smo se i prošli putem Moapske pustinje.

9 Tada mi je GOSPOD rekao: 'Nemoj uznemirivati Moapce niti s njima zameći bitku, jer vam neću dati od njihove zemlje u posjed: zato što sam Lotovim sinovima predao Ar u posjed.'

10 U prošlosti su ondje živjeli Emijci, narod silan i brojan; visok kao i Anakovci.

11 I oni se ubrajaju u divove poput Anakovaca, ali ih Moapci nazivaju Emimcima.

12 Isto tako u Seiru su prije živjeli Horimci, ali su ih sinovi Ezavovi naslijedili, kad su ih uništili pred sobom i naselili se na njihovo mjesto, kako je *i* Izrael učinio sa zemljom koju posjeduje koju im je GOSPOD predao.

13 'A sada ustanite!', *govorio sam* 'te prijedite preko potoka Zereda!' I prošli smo preko potoka Zereda.

14 A vrijeme u kome smo išli od Kadešbarnee pa sve dok nismo prošli preko potoka Zered *iznosilo je* trideset i osam godina, sve dok nije sav naraštaj ratnika bio izgubljen za vojsku, kako im se GOSPOD zakleo.

15 I doista ruka GOSPODNJA bila je protiv njih: da ih uništi usred vojske sve dok ih nije nestalo.

16 I dogodilo se, kad su bili zatrti i pomrli svi ratnici iz naroda,

17 da mi je GOSPOD rekao govoreći:

18 'Ti danas prelaziš kroz Ar, krajeve moapske.

19 A kad se približiš sinovima Amonovim, nemoj ih uznemirivati niti se s njima mješati. Jer neću ti dati od zemlje sinova Amonovih *bilo kakav* posjed zato što sam je predao u posjed sinovima Lotovim.'

20 (I nju ubrajaju u zemlju divova. U davnini u njoj su živjeli divovi, koje Amonci zovu Zamzumimcima.

21 *Bio je to* narod silan i brojan; visok kao i Anakovci. Ali GOSPOD ih je uništio pred njima, te su ih naslijedili i nastanili se na njihovo mjesto,

22 kako je učinio sinovima Ezavovim, koji su živjeli u Seiru, kad je pred njima uništio Horijce, oni su ih naslijedili i nastanili na njihovom mjestu sve do dana današnjega.

23 I Avijce, koji su živjeli u Hazerimu sve do Gaze, uništili su ih Kaftorci koji su došli iz Kaftora te se naselili na njihovo mjesto.

24 'Ustajte, krenite na put i prijedite preko rijeke Arnona. U ruke ti, evo, predajem Amorejca Sihona, kralja hešbonskoga, i njegovu zemlju. Počni je zaposjedati; zametni bitku s njim!

25 Od danas počinjem utjerivati stravu od tebe i strah od tebe na narode koji su pod svim nebom, koji čuju glas o tebi tako da će drhtati i biti u mukama zbog tebe.'

Poraz kralja Sihona

26 Tada sam iz pustinje Kedmot poslao glasnike kralju hešbonskom Sihonu s riječima mira:

27 'Pusti da prođem preko tvoje zemlje. Samo ću proći glavnim putem, neću skretati ni desno ni lijevo.

28 Hranu mi prodavaj za novac da mogu jesti; i vodu mi daj za novac da mogu piti. Samo ću proći pješice,

29 (kao što su mi učinili sinovi Ezavovi, koji žive u Seiru, i Moapci, koji žive u Aru) sve dok ne prijedem preko Jordana u zemlju koju nam daje GOSPOD, Bog naš.'

30 Ali hešbonski kralj Sihon nije nas htio pustiti po svome; jer mu je GOSPOD, Bog tvoj, otvrdnuo duh, a srce mu učinio

svoje glavo, tako da ga može predati u tvoje ruke, kao što *se vidi* i danas.

31 Tada mi je GOSPOD rekao: 'Evo, počeo sam predavati Sihona i njegovu zemlju tebi. Počni zaposjedati da možeš baštiniti njegovu zemlju.'

32 Tada je Sihon izašao, on i sav njegov narod da se bori protiv nas kod Jahaza.

33 Ali nam ga je GOSPOD, Bog naš, predao, tako da smo potukli njega i sinove njegove i sav narod njegov.

34 Zatim smo zauzeli sve njegove gradove toga vremena i potpuno smo uništili muškarce, žene i malene u svakom gradu, nikoga nismo ostavili,

35 osim stoke, koju smo uzeli kao plijen za sebe, zajedno s plijenom iz gradova koje smo zauzeli.

36 Od Aroera, koji *je* na obali rijeke Arnona, i *od* grada koji *je* pokraj rijeke pa sve do Gileada nije bilo nijednog grada koji bi bio prejak za nas: GOSPOD, Bog naš, sve nam *ih* je predao.

37 Samo zemlji sinova Amonovih se nisi primicao, niti bilo kojem kraju uz rijeku Jabok, ni gradovima na gorama, ni bilo čemu što nam je GOSPOD, Bog naš, zabranio.

POGLAVLJE 3

Poraz kralja Oga

1 Tada smo se okrenuli i uzašli putem prema Bašanu. A bašanski kralj Og krenuo je protiv nas, on i sav narod njegov da zametnu bitku kod Edreja.

2 Tada mi je GOSPOD rekao: 'Ne boj ga se! Jer ja ću predati u ruke tvoje njega i sav njegov narod i njegovu zemlju. Učini mu kako si učinio sa Sihonom, kraljem amorejskim, koji je živio u Hešbonu.'

3 Tako je GOSPOD, Bog naš, u ruke naše predao i bašanskoga kralja Oga i sav narod njegov. I tukli smo ga sve dok nitko nije preostao.

4 Zauzeli smo sve njegove gradove u tom vremenu. Nije bilo grada koji im nismo

zauzeli, šezdeset gradova, svu argopsku pokrajinu, kraljevstvo Ogovo u Bašanu.

5 Svi *su* oni gradovi *bili* utvrđeni visokim zidinama, vratima i zapornicama. Uz njih je bilo veoma mnogo gradova bez zidina.

6 I potpuno smo ih uništili, kako smo učinili i sa Sihonom, kraljem hešbonskim, potpuno uništivši muškarce, žene i djecu u svakom gradu.

7 A svu stoku i plijen iz tih gradova uzeli smo kao grabež za sebe.

8 Tako smo u to vrijeme iz ruku dvaju amorejskih kraljeva uzeli zemlju koja *je* s ove strane Jordana, od rijeke Arnona do gore Hermona,

9 (*kojeg* Sidonci zovu Hermon Sirion, a Amorejci ga zovu Šenir):

10 sve gradove po ravnici, i sav Gilead i sav Bašan, sve do Salke i Edreja, gradove kraljevstva Ogova u Bašanu.

11 Jer je bašanski kralj Og jedini ostao od preostalih divova. Gle, postolje kreveta njegovog *bilo je* postolje od željeza; ne nalazi li se u Rabi, *gradu* sinova Amonovih? Devet *je* lakata dužina njegova, a četiri lakta širina njegova, po laktu čovjekovom.

12 A tu zemlju *koju* smo zauzeli u ono vrijeme, od Aroera, koji je na rijeci Arnonu te polovica Gileadskog gorja s njezinim gradovima, dao sam Rubenovcima i Gadovcima.

13 A ostatak Gileada i sav Bašan, kraljevstvo Ogovo, dao sam polovini Manaševa plemena; svu Argopska pokrajinu sa cijelim Bašanom koja se zove zemlja divova.

14 Jair, Manašev sin, zauzeo je svu Argopsku pokrajinu do međa Gešurovaca i Maakinovaca. I nazvao ih je po svom imenu Bašanhavotjair, sve do dana današnjega.

15 A Gilead sam dao Makiru.

16 A Rubenovcima i Gadovcima dao sam od Gileada sve do rijeke Arnona pola doline, i sve do granica rijeke Jaboka, *koja je* granica sinova Amonovih.

17 Onda i ravnice Jordan i obale *njegove* od Kinereta sve do mora uz ravnice, *i to* Slanog mora, na podnožju Ašdotpisge na istoku.

18 U to sam vam vrijeme zapovjedio govoreći: 'GOSPOD, Bog vaš, dao vam je

ovu zemlju da je zaposjednete. Prijedite naoružani pred svojom braćom sinovima Izraelovim, svi vi *koji ste* podobni za rat.

19 Jedino vaše žene, maleni vaši i stoka vaša (*jer* znam da imate mnogo stoke) neka ostanu u vašim gradovima koje sam vam dao.

20 Sve dok GOSPOD ne podari počinak i vašoj braći kao i vama te *sve dok* oni ne zaposjednu zemlju koju im je GOSPOD, Bog vaš, dao s onu stranu Jordana. I *tada* neka se svatko vrati na svoj posjed koji sam mu dao.'

21 A u ono vrijeme sam zapovjedio Jošui govoreći: 'Svojim si očima vidio sve što je GOSPOD, Bog vaš, učinio onoj dvojici kraljeva. Tako će GOSPOD učiniti sa svim kraljevstvima preko kojih prolaziš.

22 Ne bojte se ih! Jer GOSPOD, Bog vaš, on će se boriti za vas.'

Mojsiju je zabranjen ulaz u zemlju

23 I u to vrijeme sam zaklinjao GOSPODA govoreći:

24 'O Gospodine BOŽE, ti si počeo pokazivati svome sluzi svoje veličanstvo i svoju moćnu ruku. Jer koji Bog *postoji*, u nebu ili na zemlji, koji može učiniti djela poput tvojih i poput moći tvoje!

25 Molim te, dopusti mi da prijeđem preko i pogledam onu dobru zemlju koja je s onu stranu Jordana, ono divno gorje i Libanon!'

26 Ali je GOSPOD bio na mene gnjevan radi vas, pa me nije htio saslušati. Tada mi je GOSPOD rekao: 'Dosta ti je ovo, ne govori mi više o tome!

27 Popni se na vrh Pise i podigni oči svoje prema zapadu, i prema sjeveru, i prema jugu i prema istoku. Pogledaj *je* očima svojim, jer ti nećeš prijeći preko ovog Jordana.

28 Ali naloži Jošui, i ohrabri ga i osnaži ga! Jer će on ići pred ovim narodom; neka ih on navede da baštine zemlju koju vidiš.'

29 Tako smo ostali u toj dolini nasuprot Betpeora."

Mojsije zapovijeda poslušnost

1 "A stoga sada, o Izraele, poslušaj odredbe i prosudbe kojima vas poučavam da biste *ih* izvršavali kako biste mogli živjeti te ući i zaposjesti zemlju koju vam daje GOSPOD, Bog očeva vaših.

2 Ne dodavajte toj riječi što vam zapovijedam niti što od nje ne oduzimajte; tako da možete držati zapovijedi GOSPODA, Boga svojega, koje sam vam zapovjedio.

3 Svojim ste očima vidjeli što je GOSPOD učinio zbog Baalpeora: jer je sve one ljude koji su slijedili Baalpeora GOSPOD, Bog tvoj, uništio između vas.

4 Ali vi koji ste prionuli uz GOSPODA, Boga svojega, živi *ste* i danas, svatko od vas.

5 Evo, ja sam vas poučio odredbama i prosudbama, baš kako mi je GOSPOD, Bog moj, zapovjedio da ih tako izvršavate u zemlji u koju idete da je zaposjednete.

6 Držite *ih*, dakle, i izvršavajte: jer to *je* vaša mudrost i vaš razum u očima naroda koji će čuti za sve ove odredbe i reći: 'Zasigurno *je* taj veliki narod mudar i razuman narod.'

7 Jer koji *je to* narod *tako* velik, kome je Bog tako blizu, kao što je GOSPOD, Bog naš, u svemu *u* čemu ga prizovemo?

8 A koji *je to* narod *tako* velik da bi imao odredbe i prosudbe *tako* pravedne kao što je sav ovaj Zakon koji vam ja danas iznosim?

9 Samo se pazi i pomno čuvaj dušu svoju da ne zaboraviš ono što si svojim očima vidio te da u sve dane tvoga života ne iščeznu iz srca tvoga; nego pouči o njima svoje sinove i sinove svojih sinova.

10 *Posebno* onaj dan kad si stajao na Horebu pred GOSPODOM, Bogom svojim, kad mi je GOSPOD rekao: 'Skupi mi narod tako da *ih* navedem da čuju moje riječi, da me se nauče bojati u sve dane koje će živjeti na zemlji te *da* mogu poučiti svoju djecu.'

11 Tada ste se približili i stali pod goru. I gora se žarila u ognju do usred neba s tamom, oblacima i gustim mrakom.

12 Onda vam je GOSPOD usred ognja govorio; čuli ste zvuk riječi, ali obličja niste vidjeli; samo *ste* čuli glas.

13 I objavio vam je svoj savez za koga vam je zapovjedio da ga izvršavate, *baš* deset zapovijedi, što ih je zapisao na dvije kamene ploče.

14 A meni je GOSPOD zapovjedio u to vrijeme da vas poučim o odredbama i prosudbama što ćete ih izvršavati u zemlji u koju odlazite da je zaposjednete.

Zabrana idolopoklonstva

15 Stoga dobro pazite na sebe jer niste vidjeli nikakvog obličja onoga dana kad vam je GOSPOD govorio usred ognja na Horebu,

16 da *se* ne pokvarite i da ne pravite sebi nikakva izrezbarena lika, obličja nekog kipa, muškoga ili ženskoga oblika,

17 obličja nekakve životinje što *je* na zemlji, obličja nekakve ptice što leti u zraku,

18 obličja nečega što po gmiže po zemlji, obličja nekakve ribe što *je* u vodama pod zemljom,

19 i da ne bi podigao svoje oči prema nebu, i kad vidiš sunce i mjesec i zvijezde, *čak* i svu vojsku nebesku, *pa se* dao zavesti da im iskazuješ štovanje i da im služiš. Njih je GOSPOD, Bog tvoj, dodijelio svim narodima, pod cijelim nebom.

20 Ali je GOSPOD vas uzeo i izveo vas iz te željezne peći, *baš* iz Egipta, da mu budete narod baštine, kao *što ste* i danas.

21 Nadalje radi vas je GOSPOD na me razljutio i zakleo da ja neću prijeći preko Jordana i da neću ući u tu dobru zemlju koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj, u baštinu.

22 No ja moram umrijeti u ovoj zemlji; preko Jordana neću morati prijeći. Ali vi ćete prijeći i zaposjesti tu dobru zemlju.

23 Pazite se da ne zaboravljate Savez GOSPODA, Boga vašega, koji je sklopio s vama te sebi ne pravite izrezbarenih likova ili nekakvog obličja što ti je GOSPOD, Bog tvoj, zabranio.

24 Jer je GOSPOD, Bog tvoj, oganj koji proždire; *čak* je i ljubomorani Bog.

25 Kad budete izrodili djecu i djecu djece i budete dulje ostali u onoj zemlji, te se pokvarite tako da pravite bilo kakve izrezbarene likove *ili* obličja nečega i činite

zlo u očima GOSPODA, Boga svojega, tako da ga izazovete na srdžbu,

26 ovog dana zazivam nebo i zemlju za svjedoke protiv vas da će te ubrzo potpuno nestati iz zemlje u koju idete preko Jordana da je zaposjednete: nećete produžiti dane u njoj nego ćete biti potpuno uništeni.

27 I GOSPOD će vas raspršiti među narode i ostatak će vas samo malen broj među poganima kamo će vas GOSPOD odvesti.

28 Ondje ćete služiti bogovima, *koji su* djelo ljudskih ruku, od drveta i kamena, koji niti ne vide ni ne čuju, ni ne jedu niti ne mogu pomirisati.

29 No ako ćeš odande tražiti GOSPODA, Boga svojega, naći ćeš *ga*, ako ga budeš tražio svim srcem svojim i svom dušom svojom,

30 i onda kad si u nevolji i sve te to snađe, *čak* i u narednim danima, ako se obratiš GOSPODU, Bogu svomu, i budeš poslušan njegovom glasu.

31 (Jer GOSPOD, Bog tvoj, Bog *je* milosrdan); on te neće napustiti, ni uništiti te, niti zaboraviti Savez s očevima tvojim kojim im se zakleo.

Samo GOSPOD je Bog

32 No sada ispitaj dane koji su prošli, koji su bili prije tebe, sve od dana kada je Bog stvorio čovjeka na zemlji: i *ispitaj* s jednoga kraja neba do drugoga, je li ikad bilo *nešto takvo* kao što *je* ovaj veliki događaj, ili je li se nešto takvo čulo?

33 Je li ikad koji narod čuo glas Boga koji govori usred ognja kao što si ti čuo i preživio?

34 Ili, je li ikada Bog nastojao otići i uzeti sebi jedan narod, usred *drugih* naroda, iskušanjima, znakovima, čudesima i ratom te moćnom rukom i ispruženom mišicom, uz silne strahote, prema svemu što je učinio za vas GOSPOD, Bog vaš, u Egiptu pred očima vašim?

35 Tebi je to pokazano da bi znao da *je* on, GOSPOD, Bog, nema drugoga osim njega.

36 S neba je dao da ti čuješ glas njegov da te uputi; i na zemlji ti je pokazao svoj veliki oganj; i usred ognja čuo si riječi njegov.

37 I zato što je ljubio očeve tvoje, stoga je izabrao sjeme njihovo poslije njih; i izveo te iz Egipta svojom silnom moći pred svojim očima;

38 da rastjera narode pred tobom, veće i moćnije od tebe, da te uvede i da tebi preda njihovu zemlju u baštinu, kao *što je to* dan danas.

39 Spoznaj stoga ovaj dan i razmotri *ga* u svome srcu: da je on, GOSPOD, Bog gore na nebu i ovdje dole na zemlji, *i da* nema drugoga.

40 Drži stoga njegove odredbe i njegove zapovijedi koje ti ja danas zapovijedam da dobro bude tebi i tvojoj djeci poslije tebe; i da produžiš dane *svoje* na zemlji koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje zauvijek."

Gradovi utočišta

41 Tada je Mojsije odijelio tri grada s ovu stranu Jordana, prema sunčevom izlasku,

42 kamo će moći pobjeći ubojica koji nehotice ubije svoga bližnjega, a da ga prije toga nije mrzio: te da bi bježeći u jedan od ovih gradova, mogao ostati na životu.

43 *Naime to su:* Bezer u pustinji, u ravnici u područja Rubenovaca; i Ramot u Gileadu *u području* Gadovca, i Golan u Bašanu *u području* Manašeovca.

Uvođenje u Zakon

44 A ovo je Zakon koji je Mojsije postavio pred sinove Izraelove;

45 ovo su zavjeti, odredbe i prosudbe koje je Mojsije govorio sinovima Izraelovim nakon što su izašli iz Egipta,

46 s ove strane Jordana, u dolini nasuprot Betpeoru, u zemlji amorejskoga kralja Sihona, koji je živio u Hešbonu *i koga* su potukli Mojsije i sinovi Izraelovi nakon što su izašli iz Egipta.

47 I zaposjeli su njegovu zemlju i zemlju bašanskoga kralja Oga, dvojice amorejskih kraljeva koji su bili s ove strane Jordana prema sunčevom izlasku,

48 od Aroera, koji je na obali rijeke Arnona, sve do gore Sion, to *jest* Hermona,

49 i svu ravnicu s ove strane Jordana prema istoku, sve do mora uz ravnicu, pod izvorima Pisge.

POGLAVLJE 5

Deset zapovijedi

1 Tada je Mojsije sazvao sav Izrael te im rekao: "Čuj, Izraele, odredbe i prosudbe što ih danas govorim u uši tvoje, da ih naučite i držite i izvršavate!

2 GOSPOD, Bog naš, sklopio je savez s nama na Horebu.

3 GOSPOD nije sklopio taj savez s našim očevima, nego s nama, *baš* s nama, svima nama koji smo danas ovdje živi.

4 Licem u lice GOSPOD je razgovarao s vama na gori usred ognja,

5 (Ja sam stajao između GOSPODA i vas u ono vrijeme da vam objavim riječ GOSPODNJU, jer ste vi bili prestrašeni zbog ognja te se niste popeli na goru) govoreći:

6 'Ja *sam* GOSPOD, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.

7 Nemoj imati drugih bogova pored mene!

8 Ne pravi sebi *nikakvog* izrezbarenog lika ili nekakvog obličja *nečega* što je gore na nebu ili što je dole na zemlji, ili što je u vodama pod zemljom.

9 Ne klanjaj im se niti im služi. Jer *sam* ja, GOSPOD, Bog tvoj, ljubomoran Bog *koji* pohodim nepravdu očeva, onih koji me mrze, na djeci do trećeg i četvrtog *naraštaja*,
10 a iskazujem milosrđe tisućama onih koji me ljube i drže zapovijedi moje.

11 Ne uzimaj imena GOSPODA, Boga svojega uzalud, jer GOSPOD ne ostavlja nedužnim onoga koji uzima ime njegovo uzalud.

12 Drži Šabatni dan i posveti ga, kako ti je GOSPOD, Bog tvoj zapovjedio.

13 Šest dana radi i obavlja sav svoj posao.

14 A sedmoga je dana Šabat, GOSPODA, Boga tvoga. *Tada* nikakvog posla nemoj raditi: *ni* ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni tvoj vol, ni tvoj magarac, ni bilo koja tvoja stoka, niti

tuđinac koji je unutar vratiju tvojih; tako da sluga tvoj i sluškinja tvoja mogu otpočiniti kao i ti.

15 Sjeti se da si i ti bio sluga u zemlji egipatskoj i *da* te GOSPOD, Bog tvoj, odande izbavio rukom moćnom i ispruženom mišicom. Stoga je GOSPOD, Bog tvoj, tebi zapovjedio da držiš Šabatni dan.

16 Poštuj oca svoga i majku svoju, kako ti je GOSPOD, Bog tvoj, zapovjedio, da ti se dani produže i da ti dobro bude u zemlji koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj.

17 Ne ubij!

18 I ne poćini preljuba!

19 I ne ukradi!

20 I ne svjedoći lažno protiv blišnjega svoga!

21 I ne poželi žene blišnjega svoga, niti poželi kuće blišnjega svoga, ni njive njegove, ni sluge njegove, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, *niti* išta što *je* blišnjega tvoga.'

22 Te je rijeći GOSPOD govorio svoj zajednici tvojoj na gori, usred ognja od oblaka i guste tame, jakim glasom i ništa nije dodavao. Tada ih je zapisao na dvije kamene ploće te ih predao meni.

23 I dogodilo se, kad ste ćuli glas usred tame, (dok se gora žarila u ognju) da ste pristupili k meni, *baš* svi vaši glavari plemenski i vaše starješine

24 te ste rekli: 'Evo, GOSPOD, Bog naš, oćitovao nam je svoju slavu i svoju velićinu; ćuli smo njegov glas usred ognja; danas smo vidjeli da Bog razgovara sa ćovjekom, i da ovaj *može* ostati živ.

25 Stoga sada, zašto da umremo? Jer će nas ovaj veliki oganj proždrijeti; budemo li i dalje slušali glas GOSPODA, Boga svojega, tada ćemo pomrijeti.

26 Jer, *postoji* li itko od svih tijela, koji je slušao glas Boga živoga kako govori usred ognja, kao što smo mi, i ostao živ?

27 Ti se primakni i slušaj sve što će ti GOSPOD, Bog naš reći. Zatim nam ti kaži sve što će GOSPOD, Bog naš, tebi reći, i mi ćemo *to* ćuti i izvršiti.'

28 I GOSPOD je ćuo glas rijeći vaših kad ste mi govorili. Tada mi je GOSPOD rekao:

'Ćuo sam glas rijeći ovog naroda, što su ih tebi rekli. Dobro su rekli, sve što su govorili. 29 O da bi takvo srce bilo u njima, da me se boje i uvijek drže sve moje zapovijedi, da dobro bude njima, i sinovima njihovim zauvijek!

30 Hajde, reci im: Vratite se u svoje šatore!

31 Što se tiće tebe, ostani ovdje kod mene; reći ću ti sve zapovijedi, odredbe i prosudbe kojima ćeš ih poućiti da *ih* mogu izvršavati u zemlji što im je ja dajem u posjed.'

32 Stoga se pridržavajte da izvršite kako vam je GOSPOD, Bog vaš, zapovjedio! Ne skrećite ni desno ni lijevo.

33 Hodite po svim putevima koje vam je GOSPOD, Bog vaš, zapovjedio, da tako možete živjeti, i da vam *može biti* dobro i da možete produćiti dane *svoje* u zemlji koju ćete zaposjesti.

POGLAVLJE 6

Najveća zapovijed

1 A ovo *su* zapovijedi, odredbe i prosudbe koje *mi* je GOSPOD, Bog vaš, zapovjedio da vas poućim da biste *ih* izvršavali u zemlji u koju odlazite da je zaposjednete;

2 da se bojiš GOSPODA, Boga svojega u sve dane svog života *i* da držiš sve odredbe njegove i sve zapovijedi njegove što ti zapovijedam, ti i sin tvoj i sin tvoga sina pa da ti se dani produće.

3 Ćuj stoga, Izraele, pridržavaj se da *to* izvršiš da ti bude dobro i da se silno razmnoćiš u zemlji kojom teće med i mlijeko, kako ti je obećao GOSPOD, Bog oćeva tvojih.

4 Ćuj, Izraele! GOSPOD, naš Bog, jedini je GOSPOD!

5 I ljubi GOSPODA, Boga svojega, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom!

6 A ove rijeći što ti ih danas zapovijedam neka ti budu u srcu;

7 i pomno tim *rijećima* poućavaj sinove svoje i razgovaraj o njima kad sjediš u svojoj kući, i kad ideš putem, i kad liježeš i kad ustaješ.

8 Priveži ih na svoju ruku za znak i neka ti budu kao zapis na čelu između očiju!

9 Ispiši ih na dovratnicima kuće svoje i na vratima svojim!

10 I bit će, kad te GOSPOD, Bog tvoj, dovede u zemlju za koju se zakleo tvojim očevima, Abrahamu, Izaku i Jakovu, da će tebi predati velike i lijepe gradove koje nisi gradio;

11 i kuće pune svakog dobra koje nisi punio; i iskopane zdence koje nisi kopao, vinograde i maslinike koje nisi sadio; da se najedeš i nasitiš.

12 *Tada* pazi da ne zaboraviš GOSPODA koji te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.

13 Boj se GOSPODA, Boga svojega i njemu služi; njegovim imenom se zaklinji.

14 Ne idite za drugim bogovima, bogovima naroda što *su* oko vas.

15 (Jer je GOSPOD, Bog tvoj ljubomoran Bog, *koji je* usred vas) da ne bi srdžba GOSPODA, Boga tvoga, planula protiv tebe i istrijebio te sa lica zemlje.

16 Ne iskušavajte GOSPODA, Boga svojega, kao što ste *ga* iskušavali u Masi.

17 Pomno držite zapovijedi GOSPODA, Boga svojega, i zavjete njegove i odredbe njegove koje ti je zapovjedio.

18 Čini *ono što je* pravo i dobro u očima GOSPODA da ti bude dobro i da možeš ući i zaposjesti dobru zemlju za koju se GOSPOD zakleo tvojim očevima,

19 da istjera *iz nje* sve tvoje neprijatelje ispred tebe; kao što je GOSPOD rekao.

20 *A* kad te sin tvoj upita u vremenima što dolaze, govoreći: 'Što *znače* ti zavjeti, i te odredbe i te prosudbe koje je GOSPOD, Bog naš, vama zapovjedio?'

21 *Tada* kaži sinu svome: 'Bili smo faraonovi robovi u Egiptu, ali nas je GOSPOD izveo iz Egipta moćnom rukom.

22 I pred očima našim GOSPOD je pokazao znakove i čudesa, silno i bolno, na Egiptu, na faraonu i na svemu domu njegovom,

23 a nas je odande izveo da nas uvede i podari nam zemlju za koju se zakleo očevima našim.

24 I GOSPOD nam je zapovjedio da izvršavamo sve ove odredbe, da se bojimo GOSPODA, Boga našega, za naše dobro zasvagda, da nas može očuvati na životu kao što *je to* i na ovaj dan.'

25 I to će biti naša pravednost: ako se pridržavamo izvršiti sve ove zapovijedi pred GOSPODOM, Bogom našim, kako nam je zapovjedio.

POGLAVLJE 7

Izabrani ljudi

1 Kad te GOSPOD, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju ideš da je zaposjedneš i ispred tebe otjera mnoge narode: Hetite, Girgašane, Amorejce, Kanaance, Perizane, Hivijce i Jebusejce, sedam naroda većih i moćnijih od tebe;

2 i kad ih GOSPOD, Bog tvoj, preda tebi, udari ih *i* potpuno ih uništi; nemoj sklapati nikakvog saveza s njima niti im iskazuj milosrđe.

3 I nemoj sklapati brakove s njima, kćer svoju nemoj udavati za sina njihovog, ni kćer njihovu ne uzimaj za sina svoga;

4 jer bi one odvratile sina tvoga od toga da slijedi mene, da bi drugim bogovima služili; tako da bi srdžba GOSPODNJA planula protiv tebe i odjednom te uništila.

5 Nego ovako postupajte s njima: uništite žrtvenike njihove, porazbijajte njihove kipove, porušite njihove gajeve, a njihove izrezbarene likove ognjem spalite.

6 Jer ti *si* narod svet GOSPODU, Bogu svome; GOSPOD, Bog tvoj, tebe je izabrao da mu budeš narod poseban iznad svih naroda koji *su* na licu zemlje.

7 GOSPOD ti nije uputio ljubav svoju niti te odabrao zato što ste vi bili brojniji od nekog naroda, pa vi ste bili najmanji od svih naroda,

8 nego zato što vas je GOSPOD ljubio i zato što drži zakletvu kojom se zakleo očevima vašim, *zato* vas je GOSPOD izveo moćnom rukom i otkupio vas iz kuće robova, iz ruke faraona, kralja egipatskoga.

9 Stoga znaj da je GOSPOD, Bog tvoj, *on je* Bog, Bog vjieran, koji drži svoj savez i

milosrdan je onima koji ga ljube i drže njegove zapovijedi do tisuću naraštaja.

10 A onima koji ga mrze uzvraća u lice njihovo da ih uništi, neće biti spor onome koji ga mrzi; uzvratit će mu u lice njegovo.

11 Stoga drži zapovijedi i odredbe i prosudbe koje ti danas zapovijedam da ih izvršavaš.

12 Zato će se dogoditi, budeš li slušao ove prosudbe i držao ih te ih izvršavao, da će ti GOSPOD, Bog tvoj, držati savez svoj i milosrđe za koje se zakleo očevima tvojim.

13 I ljubiti će te i blagoslivljati te i umnažati; također će blagoslivljati i plod utrobe tvoje i urod zemlje tvoje: žito tvoje, vino tvoje, ulje tvoje, prirast krava tvojih i stada ovaca tvojih u zemlji za koju se zakleo očevima tvojim da je tebi preda.

14 Bit ćeš blagoslovljen iznad svih naroda; neće među tobom ni muško ni žensko biti neplodno, ni među stokom tvojom.

15 I GOSPOD će od tebe maknuti svaku bolest te neće na tebe pustiti ni jedno od zlih bolesti egipatskih za koje znaš, nego će ih spustiti na sve *one* koji te mrze.

16 I zatri sve narode koje ti GOSPOD, Bog tvoj, bude predao. Neka ih oko tvoje ne sažaljeva niti nemoj služiti njihovim bogovima, jer bi to bila zamka za tebe.

17 Ako u svome srcu kažeš: 'Ovi su narodi brojniji od mene, kako ću ih razvlastiti?'

18 Nemoj ih se bojati *nego* se dobro prisjeti što je GOSPOD, Bog tvoj, učinio faraonu i svemu Egiptu;

19 velike kušnje koje si vidio na svoje oči; znakove i čudesa te moćnu ruku i ispruženu mišicu kojima te GOSPOD, Bog tvoj, izveo. Tako će GOSPOD, Bog tvoj, učiniti svim narodima kojih se bojiš.

20 Štoviše, GOSPOD, Bog tvoj će među njih poslati stršljene sve dok ne budu uništeni i oni koji su preostali i sakrili se od tebe.

21 Nemoj se bojati pred njima, jer *je* GOSPOD, Bog tvoj, među vama, Bog moćan i strašan.

22 I GOSPOD, Bog tvoj, malo po malo će ispred tebe izbaciti one narode; i nećeš ih moći odjednom sve istrijebiti da se zvijeri iz polja ne razmnože protiv tebe.

23 Ali GOSPOD, Bog tvoj, tebi će ih predati i uništiti ih moćnim razaranjem sve dok ne budu uništeni.

24 A njihove će kraljeve predati u tvoje ruke da ti uništiš ime njihovo pod nebom. Nitko neće moći opstati pred tobom sve dok ih ne uništiš.

25 Izrezbarene likove njihovih bogova spali ognjem! Ne poželi srebro ili zlato *što je* na njima; ne uzimaj *ga* za sebe da njime ne budeš uhvaćen u zamku; jer to bi bila gnjusoba za GOSPODA, Boga tvoga.

26 Niti ne unosi gnusobe u svoju kuću da ne budeš proklet kao i ona; nego se je duboko gnušaj i neka ti se potpuno ogadi jer *je* ona prokleta.

POGLAVLJE 8

Sjeti se GOSPODA, Boga svojega

1 Sve zapovijedi koje vam danas zapovijedam pridržavajte se da ih izvršavate, da biste živjeli i razmnožili se te da uđete i zaposjednete zemlju za koju se GOSPOD zakleo očevima vašim.

2 Sjećaj se svega puta kojim te GOSPOD, Bog tvoj, vodio ovih četrdeset godina u pustinji da te ponizi i isproba te da sazna što ti je u srcu: hoćeš li držati zapovijedi njegove ili nećeš.

3 Ponižavao te i glađu te morio, i hranio te manom, koju nisi poznao ni ti niti su je tvoji očevi poznavali, da ti spoznaš kako čovjek ne živi samo od kruha nego da čovjek živi od svake *riječi* što izlazi iz usta GOSPODNJIH.

4 Tvoja se odjeća na tebi nije istrošila niti su ti noge oticale ovih četrdeset godina.

5 Promotri i u svome srcu da te GOSPOD, Bog tvoj, odgaja kažnjavanjem kao što čovjek odgaja kažnjavanjem sina svoga.

6 Stoga drži zapovijedi GOSPODA, Boga svojega, hodeći putevima njegovim i bojeći se njega!

7 Jer GOSPOD, Bog tvoj, vodi te u dobru zemlju: zemlju potoka vodenih i izvora i vrela što izvire u dolinama i brdima;

8 zemlju pšenice i ječma, loze i smokava i narova, zemlju ulja maslinovog i meda;

9 zemlju u kojoj nećeš sirotinjski jesti kruha i u njoj ti ništa neće nedostajati; zemlju u kojoj kamenje *ima* željeza i iz njezinih brda možeš iskopati mjed.

10 Kada ćeš do sita jesti tada ćeš blagoslivljati GOSPODA, Boga svojega, zbog dobre zemlje koju ti je dao.

11 Pazi da ne zaboraviš GOSPODA, Boga svojega, tako da ne držiš njegove zapovijedi, njegove prosudbe i njegove odredbe koje ti danas zapovjedam,

12 da ne bi *kada* se najedeš do sitosti i sagrađiš lijepe kuće i nastaniš se *u njima*;

13 i *kada* ti se krda i stada namnože i srebro tvoje i zlato tvoje umnoži i kada ti se sve što imaš poveća,

14 tada nemoj da se uzvisi srce tvoje i ne zaboravi GOSPODA, Boga svojega, koji te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva;

15 koji te vodio kroz onu veliku i strašnu pustinju, *gdje su* ljute zmije i škorpioni i suša *gdje* nema vode; koji ti je izveo vodu iz stijene kremene;

16 koji te u pustinji hranio manom, koju očevi tvoji nisu poznavali, da te ponizi i da te isproba te da ti na kraju dobro učini.

17 Tada nemoj reći u svome srcu: svojom sam snagom i moći *svojih* ruku sebi pribavio ovo bogatstvo.

18 Nego se sjeti GOSPODA, Boga svojega, jer *je* on *taj* koji ti je dao snagu da stekneš bogatstvo tako da može potvrditi savez svoj za koji se je zakleo očevima tvojim, kao *što je to* dan danas.

19 I dogodit će se, ako li nekako zaboraviš GOSPODA, Boga svojega, i hodiš za drugim bogovima te im služiš i iskazuješ im štovanje, svjedočim protiv vas danas da ćete zasigurno propasti;

20 poput naroda koje GOSPOD uništava pred licem vašim, tako će i vi propasti zato što niste bili poslušni glasu GOSPODA, Boga svojega.

POGLAVLJE 9

Ne zbog tvoje pravednosti

1 Čuj, Izraele! Danas ti prelaziš preko Jordana da zaposjedneš narode veće i moćnije nego što si ti; gradove velike i utvrđene do neba;

2 narod silan i visok, sinove Anakove, koje ti poznaješ i za koje si ti čuo *da govore*: 'Tko može opstati pred sinovima Anakovima?'

3 Razumij stoga danas da *je* GOSPOD, Bog tvoj onaj koji ide pred tobom *poput* ognja što proždire on će ih uništiti i položiti će ih pred lice tvoje tako da ćeš ih ti rastjerati i brzo ih uništiti, kako ti je GOSPOD rekao.

4 Nemoj reći u srcu svome nakon što ih GOSPOD, Bog tvoj odbaci ispred tebe, govoreći: 'Zbog moje pravednosti GOSPOD me uveo da zaposjednem ovu zemlju.' Nego zbog zloće onih naroda GOSPOD ih istjerao ispred tebe.

5 Ti ne ideš zaposjesti njihovu zemlju zbog svoje pravednosti i čestitosti svoga srca, nego zato što GOSPOD, Bog tvoj, zbog zloće onih naroda tjera njih ispred tebe te da tako izvrši riječ kojom se zakleo očevima tvojim: Abrahamu, Izaku i Jakovu.

6 Shvati stoga da ti GOSPOD, Bog tvoj, ne daje ovu dobru zemlju da je posjeduješ zbog tvoje pravednosti, jer *si* ti narod tvrdokoran!

7 Sjećaj se *i* ne zaboravljaj kako si u pustinji na gnjev izazivao GOSPODA, Boga svojega. Od dana kad ste izašli iz zemlje egipatske sve do dolaska na ovo mjesto, bili ste buntovni protiv GOSPODA.

8 I na Horebu ste izazvali GOSPODA na gnjev tako da se GOSPOD rasrdio na vas da bi vas uništio.

9 Kad sam se popeo na goru da primim kamene ploče, *baš* ploče Saveza što ga GOSPOD sklopio s vama, tada sam na gori ostao četrdeset dana i četrdeset noći: niti sam jeo kruh niti pio vodu.

10 I GOSPOD mi je predao dvije kamene ploče, ispisane prstom Božjim, i na njima *su bile zapisane* sve riječi što vam ih je GOSPOD usred ognja na gori rekao na dan sabora.

11 I dogodilo se na kraju četrdeset dana i četrdeset noći, da mi je GOSPOD dao dvije kamene ploče, *baš* ploče Saveza.

12 Nato mi je GOSPOD rekao: 'Ustaj, žurno siđi odavde, jer se narod tvoj, koji si ti izveo iz Egipta, pokvario. Brzo su skrenuli s puta koji sam im zapovjedio: napravili su si lijevani lik.'

Zlatno tele

13 Nadalje mi je GOSPOD rekao, govoreći: 'Promatrao sam taj narod i gle, to je narod tvrdokoran!

14 Pusti me da ih uništim i izbrisem njihovo ime pod nebom, a od tebe ću učiniti narod moćniji i veći nego što su oni!'

15 Tako sam se okrenuo i sišao s gore, a gora se žarila u ognju, a dvije ploče Saveza bile su u moje dvije ruke.

16 Tada sam pogledao i gle, sagriješili ste protiv GOSPODA, Boga svojega *te* ste napravili tele lijevano. Brzo ste se skrenuli s puta što vam ga je GOSPOD zapovjedio.

17 Nato sam uzeo dvije ploče te sam ih bacio iz svoje dvije ruke i razbio sam ih pred vašim očima.

18 Onda sam pao pred GOSPODA, kao i prije, četrdeset dana i četrdeset noći, niti sam jeo kruh niti pio vodu zbog svih vaših grijeha kojima ste sagriješili radeći zlo u očima GOSPODA, izazivajući ga na srdžbu.

19 Jer sam se bojao srdžbe i jarosti kojom se GOSPOD razgnjevio na vas da vas uništi. Ali me je GOSPOD i taj put uslišao.

20 A GOSPOD se je silno rasrdio na Arona, da bi ga uništio. Zatim sam molio i za Arona taj put.

21 Nato sam uzeo vaš grijeh, tele što ste napravili i ognjem sam ga spalio i zdrobio *te ga* smrvio jako sitno, sve dok nije bio usitnjen poput praha. Tada sam prah njegov bacio u potok što se spušta s gore.

22 I kod Tabere, i kod Mase i kod Kibrothataave izazivali ste GOSPODA na gnjev.

23 Isto tako kao kad vas je GOSPOD slao od Kadešbarnee govoreći: 'Popnite se i zaposjednite zemlju koju sam vam dao', tada ste se pobunili protiv zapovijedi GOSPODA, Boga svojega; i niste mu vjerovali niti ste slušali njegov glas.

24 Bili ste buntovni protiv GOSPODA od dana od kad vas poznajem.

25 Stoga sam pao pred GOSPODA četrdeset dana i četrdeset noći, kao što sam pao *i prije* zato što je GOSPOD rekao da bi vas uništio.

26 Stoga sam molio GOSPODA i rekao: 'Gospodine moj, BOŽE, nemoj uništiti narod svoj i baštinu svoju koju si otkupio svojim veličanstvom *i* koju si izveo iz Egipta svojom moćnom rukom.

27 Sjeti se slugu svojih: Abrahama, Izaka i Jakova, i ne gledaj na tvrdoglavost ovoga naroda, ni na njegovu zloću, niti na grijeh njegov,

28 da zemlja iz koje si nas ti izveo ne kaže: Zato što ih GOSPOD nije mogao uvesti u zemlju koju im je obećao, i zato što ih je mrzio pa ih je izveo da ih pogubi u pustinji.

29 Ipak *su* oni tvoj narod i tvoja baština, oni koje si izveo svojom velikom moći i ispruženom mišicom.'

POGLAVLJE 10

Nove kamene ploče

1 U to vrijeme GOSPOD mi je rekao: 'Iskleši dvije kamene ploče nalik na prve pa se popni k meni na goru; i napravi i drveni kovčeg.

2 Na ploče ću zapisati riječi koje su bile na prvim pločama što si ih razbio. Zatim *ih* položi u kovčeg.'

3 Napravio sam kovčeg *od* šitimovog drva i isklesao sam dvije kamene ploče nalik na prve, te sam se popeo na goru s dvjema pločama u svojoj ruci.

4 I on je zapisao na te ploče, u skladu s prvim zapisom, Deset zapovijedi koje vam je GOSPOD izrekao na gori, usred ognja, na dan sabora te ih je GOSPOD dao meni.

5 Zatim sam se okrenuo i sišao s gore te položio ploče u kovčeg koji sam napravio. I tamo su ostale, kako mi je GOSPOD zapovjedio.

6 Tada su sinovi Izraelovi otputovali od Beerota sinova Jaakanovih u Moseru. Ondje je Aron umro i ondje je bio pokopan. Zatim je Eleazar sin njegov posluživao u svećeničkoj službi umjesto njega.

7 Odande su otputovali u Gudgodu; a iz Gudgode u Jotbatu, u zemlju rijeka vodenih.

8 U to vrijeme GOSPOD je odvojio pleme Levijevo da nosi Kovčeg saveza GOSPODNJEG; da pred GOSPODOM stoji da mu poslužuje te da u njegovo ime blagoslivlja, do današnjeg dana.

9 Stoga Levi nema udjela ni baštine sa svojom braćom: GOSPOD *je* njegova baština, kako mu je GOSPOD, Bog tvoj, obećao.

10 I ja sam ostao na gori, kao i prvi put, četrdeset dana i četrdeset noći. I GOSPOD me je uslišao i taj put; GOSPOD te nije htio uništiti,

11 pa mi je GOSPOD rekao: 'Ustaj! Idi na *svoj* put pred tim narodom da mogu ući i zaposjesti zemlju za koju sam se zakleo očevima njihovim da im je predam.'

Obrežite srca svoja

12 A sad, Izraele, što od tebe traži GOSPOD, Bog tvoj, osim da se bojiš GOSPODA, Boga svojega; da hodiš po svim putevima njegovim; da ga ljubiš i da služiš GOSPODU, Bogu svome, svim srcem svojim i svom dušom svojom;

13 da držiš zapovijedi GOSPODNJE i njegove odredbe koje ti danas zapovijedam za tvoje dobro?

14 Evo, nebo i nebo nad nebesima *pripada* GOSPODU, Bogu tvome, i zemlja sa svime što *je* na njoj.

15 Ali GOSPOD je uživao u očevima vašim da ih ljubi i izabrao je njihovo sjeme nakon njih, *baš* vas iznad svih naroda, kao *što je to* dan danas.

16 Stoga obrežite prepucij srca svoga; i ne budite više tvrdokorni!

17 Jer GOSPOD, Bog vaš, Bog *je* nad bogovima, Gospodar gospodara, velik Bog, moćan i strašan, koji ne nije pristran prema nekome i ne uzima mito;

18 on provodi sud za siročad i udovicu; ljubi tuđinca, dajući mu hranu i odjeću.

19 Stoga i vi ljubite tuđinca, jer ste i sami bili tuđinci u zemlji egipatskoj.

20 Boj se GOSPOD, Boga svojega; njemu služi i uz njega prioni te se njegovim imenom zaklinji.

21 On *je* tvoja slava, i on *je* Bog tvoj, koji je za tebe učinio ova velika i strašna djela koja su oči tvoje vidjele.

22 Očevi tvoji spustili su se u Egipat sa sedamdeset osoba, a sad je GOSPOD, Bog tvoj, učinio da te *ima* kao mnoštvo zvijezda na nebu.

POGLAVLJE 11

Ljubi GOSPODA i služi mu

1 Stoga ljubi GOSPODA, Boga svojega, i uvijek izvršavaj njegove naloge i njegove odredbe i njegove prosudbe i njegove zapovijedi.

2 I vi danas spoznajte, jer *to ne govorim* vašim sinovima koji nisu upoznali i koji nisu vidjeli odgajanje kažnjavanjem, GOSPODA, Boga vašega, njegovu veličanstvenost, njegovu moćnu ruku i njegovu ispruženu mišicu,

3 njegova čuda i njegova djela koja je učinio usred Egipta na faraonu, kralju egipatskom, i na svoj zemlji njegovoj;

4 i što je učinio egipatskoj vojsci, njihovim konjima i bojnim kolima njihovim; kako ih je vodama Crvenog mora potopio dok su vas progonili i *kako* ih je GOSPOD uništio do današnjeg dana;

5 i što je za vas učinio u pustinji sve dok niste stigli do ovoga mjesta;

6 i što je učinio s Datanom i Abiramom, sinovima Eliaba, sina Rubenovog, kako je zemlja otvorila svoja usta te ih progutala i njihove ukućane i njihove šatore i sva dobra što su posjedovali, usred svega Izraela.

7 Jer oči su vaše vidjele sva ta velika djela GOSPODNJA koja je učinio.

8 Stoga držite sve zapovijedi koje vam danas zapovijedam da budete jaki te da uđete i zaposjednete zemlju u koju idete da je zaposjednete;

9 i da produžite dana *svoje* u zemlji za koju se GOSPOD zakleo očevima vašim da je preda njima i njihovom sjemenu, zemlju kojom teče med i mlijeko.

10 Jer zemlja u koju ideš da je zaposjedneš nije kao zemlja egipatska iz koje ste izašli, gdje si sijao svoje sjeme i zalijevao *ga* svojom nogom, kao što se natapa vrt *pun* biljaka.

11 A zemlja u koju idete da je zaposjednete zemlja *je* brda i dolina *i* upija vodu kiše nebeske;

12 zemlja za koju se GOSPOD, Bog tvoj, brine; oči GOSPODA, Boga tvoga, uvijek su nad njom, od početka godine pa sve do svršetka godine.

13 I dogodit će se, ako pomno poslušate zapovijedi moje koje vam danas zapovijedam, da ljubite GOSPODA, Boga svojega i služite mu svim srcem svojim i svom dušom svojom,

14 da ću *vam* davati kišu zemlji vašoj u njeno pravo vrijeme: ranu kišu i kasnu kišu da možete sabirati svoje žito, svoje vino i svoje ulje,

15 i travu ću davati po tvome polju za stoku tvoju; tako da možeš jesti i nasititi se.

16 Pazite se, da vaše srce ne bude zavedeno, te da ne zastranite i ne služite drugim bogovima i ne štujete ih.

17 I *tada* bi gnjev GOSPODNJI na vas planuo: nebo bi zatvorio tako da ne bude kiše; i zemlja ne bi davala urod svoj i vi bi ubrzo nestali s te dobre zemlje koju vam GOSPOD daje.

18 Stoga položite ove moje riječi u svoje srce i u svoju dušu te ih kao znak privežite na svoju ruku; neka vam budu kao zapis na čelu između očiju vaših!

19 Poučite tim *riječima* svoje sinove; govoreći ih kad sjedite u svojoj kući i kad idete putem; kad liježete i kad ustajete.

20 Ispišite ih na dovratnike svoje kuće i na svoja vrata

21 da se vaši dani i dani vaših sinova, u zemlji za koju se GOSPOD zakleo očevima vašim da će im je dati, umnože kao dani neba nad zemljom.

22 Ako budete pomno držali sve ove zapovijedi koje vam zapovijedam, da ih izvršavate da ljubite GOSPODA, Boga svojega, *te* da hodite svim njegovim putevima i prionete uz njega,

23 tada će GOSPOD ispred vas protjerati sve te narode i vi ćete zaposjesti narode veće i moćnije od sebe.

24 Svako mjesto na koje stupe tabani vaših nogu bit će vaše; od pustinje i Libanona, od rijeke, rijeke Eufrata, sve do najkrajnjeg mora bit će se vaše područje.

25 Nitko neće moći opstati pred vama; jer GOSPOD, Bog vaš spustit će strah od vas i stravu od vas po svoj zemlji u koju stupite, kako vam je rekao.

26 Evo, danas postavljam pred vas blagoslov i prokletstvo:

27 blagoslov, budete li poslušni zapovijedima GOSPODA, Boga svojega, koje sam vam ja danas zapovjedio;

28 a prokletstvo, ne budete li poslušni zapovijedima GOSPODA, Boga svojega, nego skrenete s puta koji vam danas zapovijedam te pođete za drugim bogovima koje niste poznavali.

29 I dogodit će se, kada te GOSPOD, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju ideš da je zaposjedneš, da ćeš ti staviti blagoslov na goru Gerizim, a prokletstvo na goru Ebal.

30 Nisu li one s one strane Jordana, uz put gdje sunce zalazi, u zemlji Kanaanaca, koji žive u poljani, nasuprot Gilgalu, pored ravnice More.

31 Jer ćete vi prijeći preko Jordana da zaposjednete zemlju koju vam daje GOSPOD, Bog vaš. Zaposjest ćete je i nastaniti se u njoj.

32 A vi se pridržavajte da izvršite sve odredbe i prosudbe koje danas pred vas stavljam.

POGLAVLJE 12

GOSPODINOV izbor mjesta za štovanje

1 Ovo *su* odredbe i prosudbe kojih ćete se pridržavati da *ih* izvršavate u zemlji koju vam GOSPOD, Bog očeva vaših, daje da je zaposjednete, sve dane koje živite na zemlji.

2 Potpuno uništite sva mjesta na kojima su narodi koje ćete zaposjesti služili svojim bogovima, na visokim gorama i na brdima te pod svakim zelenim drvetom.

3 Porušite njihove žrtvenike, porazbijajte njihove stupove, spalite im gajeve ognjem; smrvite izrezbarene likove njihovih bogova, uništite imena njihova s tih mjesta.

4 Vi tako nemojte raditi GOSPODU, Bogu svome.

5 Nego *ga* tražite na onom mjestu, koje je GOSPOD, Bog tvoj odabrao, usred svih vaših plemena, *baš* za svoje obitavalište te da ondje postavi svoje ime; i onamo ti trebaš dolaziti;

6 i onamo donosite svoje žrtve paljenice i svoje žrtve, svoje desetine i žrtve podizanice ruku svojih i svoje zavjete i svoje dragovoljne prinose i prvine od svojih krda i svojih stada.

7 I ondje jedite pred GOSPODOM, Bogom svojim, vi i ukućani vaši, te se radujte svemu što prihvaćate rukom svojom i čime vas je GOSPOD, Bog vaš, blagoslovio.

8 Nemojte raditi sve ono što mi danas ovdje radimo, svatko *radi* ono što *je* ispravno u njegovim očima.

9 Jer još niste stigli u počinak i u baštinu koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj.

10 Ali *kad* prijeđete preko Jordana i nastanite se u zemlji koju vam GOSPOD, Bog vaš, daje u baštinu, te *kad* vam daruje počinak od svih neprijatelja vaših *koji su* unaokolo tako da živite u sigurnosti,

11 Tada će ondje biti mjesto koje će GOSPOD, Bog vaš, odabrati da postavi svoje ime da ondje prebiva; ondje ćete donositi sve što vam ja zapovijedam: svoje žrtve paljenice, svoje žrtve, svoje desetine, žrtve podizanice ruku svojih i sve svoje izabrane zavjete koje budete zavjetovali GOSPODU.

12 Tada se radujte pred GOSPODOM, Bogom svojim, vi i vaši sinovi i vaše kćeri i vaše sluge i vaše sluškinje i Levit koji *je* unutar vaših vrata, zato što on nema s vama udjela ni baštine.

13 Pazi se da ne prinosiš svojih žrtava paljenica na bilo kojem mjestu što ga vidiš,

14 nego na mjestu što ga odabere GOSPOD, u jednome od tvojih plemena. Ondje prinosi svoje žrtve paljenice i ondje izvršavaj sve što sam ti ja zapovjedio.

15 Ali možeš zaklati i jesti meso unutar svim svojih vratiju, sve što ti duša poželi, prema blagoslovu GOSPODA, Bog tvoga kojeg ti je on dao. Nečist i čist od njega može jesti, kao od srndaća, i kao od jelena.

16 Samo krv nemojte jesti; izlijte je na zemlju kao vodu.

17 Nemojte jesti unutar svojih vratiju desetine svoga žita ili svoga vina ili svoga ulja ili od prvina svojih krda ili od svojih stada; niti ništa od svojih zavjeta koje ste zavjetovali ni od svojih dragovoljnih prinosa, ni od žrtve podizanice ruku svojih,

18 nego ih ti moraš jesti pred GOSPODOM, Bogom svojim, u mjestu koje GOSPOD, Bog tvoj, odabere, ti i tvoj sin i tvoja kći i tvoj sluga i tvoja sluškinja i Levit koji *je* unutar tvojih vratiju. Raduj se pred GOSPODOM, Bogom svojim, u svemu što su ti ruke namakle.

19 Pazi se da ne zapustiš Levita tako dugo dok živiš na zemlji.

20 Kad ti GOSPOD, Bog tvoj, proširi tvoju granicu, kao što ti je obećao, i ti kažeš: 'Ja bih jeo meso', jer duša tvoje čezne jesti meso, možeš jesti meso koliko god ti duša poželi.

21 Bude li mjesto koje GOSPOD, Bog tvoj, odabere da ondje postavi svoje ime predaleko od tebe, tada možeš zaklati od svoga krda i svoga stada koje ti je GOSPOD dao, kako sam ti zapovjedio te možeš jesti unutar svojih vratiju koliko god ti duša poželi.

22 Onako kako se jede srndać i jelen tako ih jedi; i nečisti i čisti neka ga jedu.

23 Samo budi uvjeren da ne jedeš krv! Jer krv *je* život. Ne smiješ jesti život s mesom.

24 Nemoj je jesti; izlij je na zemlju kao vodu.

25 Nemoj je jesti, da bude dobro *i* tebi i tvojim sinovima poslije tebe kad činiš *ono što je* ispravno u očima GOSPODNJIM.

26 No samo ono svoje sveto koje imaš i svoje zavjete uzmi i odnesi na mjesto koje GOSPOD odabere.

27 Tada prinesi svoje žrtve paljenice, meso i krv, na žrtvenik GOSPODA, Boga svojega. A krv od žrtava svojih izlij na žrtvenik GOSPODA, Boga svojega, a meso pojedij.

28 Obdržavaj i slušaj sve ove riječi koje ti ja zapovijedam, da bude dobro zauvijek tebi i tvojim sinovima poslije tebe kad činiš *ono što je* dobro i ispravno u očima GOSPODA, Boga svojega.

Upozorenje glede idolopoklonstva

29 A kad GOSPOD, Bog tvoj, istrijebi narode ispred tebe na koje ideš da ih zaposjedneš i naslijediš ih te se u njihovoj zemlji nastaniš,

30 pazi se da ne padneš u zamku tako da slijediš njih nakon što budu uništeni ispred tebe. I ne istražuj o njihovim bogovima, govoreći: 'Kako su ovi narodi služili svojim bogovima, isto tako ću i ja činiti.'

31 Nemoj tako postupati prema GOSPODU, Bogu svome, jer svaku gnusobu koju GOSPODU mrzi, oni su činili svojim bogovima. Jer su čak i sinove svoje i kćeri svoje ognjem spaljivali svojim bogovima.

32 Sve što vam ja zapovijedam, pridržavajte se da izvršavate; tome nemoj ništa dodavati i ništa ne oduzimaj od toga.

POGLAVLJE 13

1 Ako među vama ustane prorok ili onaj koji sanja snove pa ti iznese znak ili čudo;

2 i taj se znak ili čudo za koje ti je rekao dogodi *pa* kaže: 'Pođimo za drugim bogovima', koje ne poznaješ, 'i njima služimo',

3 nemoj slušati riječi toga proroka ni toga koji sanja snove: jer vas isprobava GOSPOD, Bog vaš da sazna ljubite li GOSPODA, Boga svojega, svim srcem svojim i svom dušom svojom.

4 Hodite za GOSPODOM, Bogom svojim; njega se bojte; njegove zapovijedi izvršavajte; njegovom glasu budite poslušni; njemu služite i uz njega prionite.

5 A onaj prorok ili onaj koji sanja snove neka se pogubi jer je govorio da bi *vas* okrenuo od GOSPODA, Boga vašega, koji vas je izveo iz zemlje egipatske i otkupio vas iz kuće ropstva, i da te odvede s puta za koji ti je GOSPOD, Bog tvoj, zapovjedio da

njime hodiš. Tako ćeš ukloniti zlo iz svoje sredine.

6 Kad te brat tvoj, sin majke tvoje, ili sin tvoj ili kći tvoja ili žena u tvom naručju ili prijatelj tvoj koji ti *je* poput duše tvoje, potajno mamio govoreći: 'Hajde da služimo drugim bogovima', koje ti ne poznaješ niti očevi tvoji,

7 *naime*, bogovima onih naroda što *su* oko vas, blizu tebe ili daleko od tebe, od *jednog* kraja zemlje sve do *drugog* kraja zemlje,

8 nemoj pristati uz njega niti ga slušaj! Niti neka ga oko tvoje ne sažaljuje; i ne šteti ga i ne skrivaj ga,

9 nego ga zasigurno ubij! Neka se najprije tvoja ruka digne na njega da ga pogubiš, a nakon toga ruka svega naroda.

10 Zaspi ga kamenjem tako da umre, zato što je nastojao da te okrene od GOSPODA, Boga tvoga, koji te je izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.

11 I sav će Izrael čuti i pobožati se te više neće činiti nikakvu takvu zloću kao što je ovo među vama.

12 Ako čuješ da *govore* u nekom tvom gradu što ti ga je dao GOSPOD, Bog tvoj, da se u njemu živiš, govoreći:

13 *Neki* ljudi, sinovi Belialov, izašli su iz tvoje sredine i zaveo stanovnike njihovog grada govoreći: Hajde da služimo drugim bogovima, koje vi ne poznajete,

14 tada se ti raspitaj i istraži i pomno se raspitaj; i gle, *bude li to* istina i to djelo *bude* nedvojbena, da se takva gnjusoba izvršila među vama,

15 ti zasigurno posijeci stanovnike toga grada oštricom mača, potpuno ga uništi, i sve što *bude* u njemu, i stoku njegovu *posijeci* oštricom mača.

16 Onda sakupi sav plijen iz njega nasred ulice njegove te ognjem spali grad sa svim plijenom za GOSPODA, Boga svoga; i neka to ostane ruševina zauvijek i neka se više nikada ne sagradi.

17 I od onoga što je proketo neka ništa ne prione za tvoju ruku, da bi se GOSPOD okrenuo od žestine svoje srdžbe i da ti iskaže milosrđe i da ti se smiluje i da te razmnoži, kako se zakleo očevima tvojim;

18 ako ti budeš slušao glas GOSPODA, Boga svojega, držeći sve njegove zapovijedi koje ti danas ja zapovijedam i da izvršavaš *ono što je* ispravno u očima GOSPODA, Boga tvoga.

POGLAVLJE 14

Čista i nečista hrana

1 Vi *ste* sinovi GOSPODA, Boga svojega. Nemojte se rezati niti se bilo kako brijati među očima za umrlog.

2 Jer ti *si* narod svet GOSPODU, Bogu svome; i GOSPOD je odabrao tebe da njemu budeš osobit narod, iznad svih naroda koji *su* na zemlji.

3 Ne jedi ništa odvratno.

4 Ovo *su* životinje koje možete jesti: vol, ovca i koza,

5 jelen i srndać i jelen lopatar i kozorog i antilopa i bivol i divokoza;

6 i svaku životinju koja ima razdvojeni papak, i nadvoje razdvojene papke i među životinjama sve koje preživaju, njih možete jesti.

7 Ali ove ne jedite od onih što preživaju ili od onih koje razdvajaju papak: *kao što su* deva, zec i kunić. Jer oni preživaju, ali nemaju razdvojeni papak; *stoga su* one nečiste za vas.

8 A svinja, zato što ima razdvojene papke, a ne preživa: ona *je* nečista za vas. Ne jedite njezino meso niti se dotičite njezine strvine.

9 A od onoga što *je* u vodama ovo možete jesti: sve što ima peraje i ljuske, možete jesti.

10 A sve što nema peraja i ljuske, ne smijete jesti. To *je* nečisto za vas.

11 Svaku čistu pticu možete jesti.

12 Ali ovo *su* one koje ne smijete jesti: orao i orao pandar i orao štekavac,

13 i rđastu lunju i sokol i lešinara prema njegovim vrstama;

14 i gavrana prema njegovim vrstama;

15 i sovu i noćnog jastreba i kukavica i jastreba prema njegovim vrstama;

16 i malu sova, i sovoljuga i labud;

17 pelikana i sup i kormorana;

18 i roda i čaplja prema njegovim vrstama; i pupavac i šišmiš.

19 I sva krilata stvorenja koja lete su nečista za vas: ne smiju se jesti.

20 *Ali* sve čiste ptice možete jesti.

21 Ne jedite ništa što samo od sebe ugine. Daj to tuđincu koji *je* unutar tvojih vratiju da on to može jesti ili to možeš prodati strancu. Jer ti *si* narod svet GOSPODU, Bogu svome. Ne kuhaj jarića u mlijeku majke njegove!

Desetina

22 Daj doista desetinu uroda od tvoga sjemena, što ga je polje urodilo, iz godine u godinu.

23 A onda jedi pred GOSPODOM, Bogom svojim na mjestu koje on odabere da svoje ime postavi ondje, desetinu svoga žita, svoga vina, svoga ulja i prvine svoga krda i svoga stada; da se tako naučiš uvijek bojati se GOSPODA, Boga svojega.

24 Bude li ti put predug te je ne mogneš donijeti, ili je mjesto što ga GOSPOD, Bog tvoj odabere da u njemu postavi svoje ime predaleko od tebe, kad te je GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovio,

25 onda to pretvori u novac te stisni novac u ruci svojoj pa idi u mjesto što ga odabere GOSPOD, Bog tvoj.

26 I za taj novac kupi što ti duša poželi: govedo ili ovce ili vino ili žestoka pića, što ti duša zaželi. I ondje jedi pred GOSPODOM, Bogom svojim, i raduj se ti i tvoji ukućani.

27 A Levita koji *je* unutar tvojih vratiju, njega ne zapuštaj jer on nema udjela ni baštine s tobom.

28 Na kraju treće godine iznesi svu desetinu od svoga prihoda te godine i položi ga na svoja vrata.

29 I Levit (zato što nema udjela ni baštine s tobom) i tuđinac i siročad i udovica koji *su* unutar tvojih vratiju neka dođu i neka jedu i neka se nasite. Tako će te GOSPOD, Bog tvoj, moći blagosloviti u svim djelima ruke tvoje što ih budeš napravio.

POGLAVLJE 15

Šabatna godina

1 Na završetku *svake* sedme godine učini otpust.

2 A *ovo je* način otpuštanja: neka svaki koji pozajmljuje otpusti *dug* svome bližnjemu; neka *to* ne iznuđuje od svoga bližnjega ni od svoga brata, zato što se proglasilo GOSPODNJE otpuštanje.

3 Možeš to iznuditi od tuđinca, ali ono što je tvoje kod tvoga brata, ruka tvoja neka otpusti,

4 samo da ne bude siromaha među vama. Jer GOSPOD će te obilno blagoslivljati u zemlji koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje u baštinu da je zaposjedneš,

5 samo ako budeš pažljivo slušao glas GOSPODA, Boga svojega, pridržavajući se da izvršiš sve ove zapovijedi koje ti danas zapovijedam.

6 Jer GOSPOD, Bog tvoj, blagoslivlja te kako ti je obećao te ćeš moći pozajmljivati mnogim narodima, a sâm nećeš posuđivati; i nad mnogim ćeš narodima vladati, no oni nad tobom neće vladati.

7 Postoji li se kod tebe nekakav siromah, jedan od tvoje braće unutar bilo kojih tvojih vratiju u zemlji tvojoj koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj; nemoj otvrdnuti srce svoje niti zatvaraj svoju ruku prema svome siromašnom bratu,

8 nego mu širom otvori ruku svoju i sigurno mu pozajmi dovoljno za njegovu potrebu, *ono* što mu nedostaje.

9 Čuvaj se da se ne porodi misao u tvom opakom srcu, govoreći: 'Sedma se godina, godina otpuštanja, približuje' i da oko tvoje postane zlo protiv tvoga siromašnog brata te mu ne daš ništa. Tada bi on zavapio GOSPODU protiv tebe i grijeh bi bio na tebi.

10 Sigurno mu daj i neka ti srce ne bude ožalošćeno kad mu daješ, zato što će te zbog toga blagoslivljati GOSPOD, Bog tvoj, u svim djelima tvojim i u svemu čega se prihvaćaš rukom svojom.

11 Jer siromah nikad neće nestati iz zemlje, stoga ti zapovijedam, govoreći: Širom otvaraj svoju ruku svome bratu, svom

siromahu i svome potrebitom u zemlji svojoj.

12 A ako tebi bude prodan brat tvoj, Hebrej ili Hebrejka, pa ti služi šest godina, tada mu sedme godine dopusti da ode slobodan od tebe.

13 I kad ga pošalješ slobodnog od tebe, ne šalji ga praznih *ruku*.

14 Opskrbi ga velikodušno *nečime* od stada svoga i s gumna svoga i iz tijeska svoga; podari mu *od onoga* čime te je GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovio.

15 I sjećaj se da si bio rob u zemlji egipatskoj i *da* te je GOSPOD, Bog tvoj, otkupio. Stoga ti ja danas ovo zapovijedam.

16 I dogodit će se, ako ti on kaže: 'Neću otići od tebe', zato što voli tebe i dom tvoj *i* zato što mu je kod tebe dobro.

17 Tada uzmi šilo i *njime* ga probodi kroz uho njegovo u vrata, i neka ti bude sluga zauvijek! I isto tako učini sa svojom sluškinjom.

18 Neka ti ne bude teško, kada ga budeš otpušljao od sebe slobodnog, jer je zavrijedio dvostruko za tebe *kao* najamnik služeći ti šest godina. I GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovit će te u svemu što budeš radio.

19 Sve muške prvine što omlade tvoja krda i tvoja stada posveti GOSPODU, Bogu svome! Nemoj raditi s prvencem svoga junca niti strići prvenca od svojih ovaca.

20 Jedi *ga* ti i tvoji ukućani pred GOSPODOM, Bogom svojim, u mjestu koje odabere GOSPOD, iz godine u godinu.

21 Ali ako bi imali nekakvu manu, *ako bi bili* hromi ili slijepi *ili imali* nekakvu zlu manu, nemoj ih žrtvovati GOSPODU, Bogu svome!

22 Pojedi ih unutar svojih vratiju. Nečista i čista *osoba mogu ih jesti* jednako, kao srndaća i jelena.

23 Jedino krvi njihove nemoj jesti! Izlij je na zemlju kao vodu.

POGLAVLJE 16

Pasha

1 Obdržavaj mjesec Abib i svetkuj Pashu GOSPODU, Bogu svome, jer te GOSPOD, Bog tvoj, u mjesecu Abibu izveo noću iz Egipta.

2 Stoga žrtvuj Pashu GOSPODU, Bogu svome, iz stada i krda u mjestu koje GOSPOD odabere da ime svoje postavi ondje.

3 Ne jedi ukvasani kruh s njome; *nego* sedam dana jedi beskvasni kruh s njome, *i to* kruh nevolja, jer si u žurbi izašao iz zemlje egipatske: da se sve dane života svoga sjećaš dana kad si izašao iz zemlje egipatske.

4 Neka se sedam dana kod tebe ne vidi ukvasani kruh na svemu tvome području, niti *ništa* neka ne ostane od mesa koje žrtvuješ prvoga dana u suton preko noći sve do jutra.

5 Ne smiješ žrtvovati Pashu unutar bilo kojih od vratiju svojih koja ti daje GOSPOD, Bog tvoj,

6 nego na mjestu koje odabere GOSPOD, Bog tvoj, da ime svoje postavi ondje; tamo žrtvuj Pashu u suton, o zalasku sunca, u vrijeme u koje si izašao iz Egipta.

7 I ispeći je i pojediti je na mjestu koje odabere GOSPOD, Bog tvoj, a ujutro se okreni i kreni k svojim šatorima.

8 Šest dana jedi beskvasni kruh, a sedmoga dana neka bude svečana skupština GOSPODU, Bogu tvome. Ne obavljaj nikakvog posla!

Svetkovina sedmica

9 Sedam tjedana si nabroji; počni brojiti tih sedam tjedana od *vremena* kad srp počne *žeti* žito.

10 Tada drži Svetkovinu sedmica GOSPODU, Bogu svome, dajući danak dragovoljnim prinosom iz svoje ruke koji ćeš davati GOSPODU, Bogu svome, prema onome kako te je GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovio.

11 Zatim se raduj pred GOSPODOM, Bogom svojim, ti i sin tvoj i kći tvoja i sluga tvoj i sluškinja tvoja, i Levit koji bude u vratima tvojim i tuđinac i siročad i udovica što budu među vama, na mjestu što ga je

GOSPOD, Bog tvoj, odabrao da ime svoje postavi ondje.

12 I sjećaj se da si bio rob u Egiptu. Zato obdržavaj i izvršavaj ove odredbe.

Svetkovina sjenica

13 Obdržavaj Svetkovinu sjenica sedam dana nakon što pokupiš svoje žito i svoje vino.

14 I raduj se na svojoj svetkovini, ti i sin tvoj i kći tvoja i sluga tvoj i sluškinja tvoja, i Levit i tuđinac i siročad i udovica koji *su* u unutar tvojih vratiju.

15 Sedam dana drži svečanu svetkovinu GOSPODU, Bogu svome, na mjestu koje odabere GOSPOD, zato što će te GOSPOD, Bog tvoj blagosloviti u svim tvojim приходima i u svakom djelu ruku tvojih stoga da se doista raduješ.

16 Triput u godini neka se pojave svi tvoji muškarci pred GOSPODOM, Bogom tvojim, na mjestu koje on odabere: na Svetkovinu beskvasnog kruha i na Svetkovinu sedmica i na Svetkovinu sjenica. I neka se ne pojave pred GOSPODOM praznih *ruku*.

17 Neka svatko *daruje* što može, prema blagoslovu koji ti je dao GOSPOD, Bog tvoj.

Pravda

18 U svim vratima tvojim koje ti daje GOSPOD, Bog tvoj, postavi suce i službenike po svojim plemenima; i neka oni sude narodu sudom pravednim.

19 Ne izvrći pravdu; ne budi pristran; niti primaj mito, jer mito zasljepljuje oči mudrih i iskrivljuje riječi pravednih.

20 Samo ono što je potpuno pravedno slijedi, da živiš i baštiniš zemlju koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje.

Zabranjeni način štovanja

21 Ne zasađuj si gaj ni od kojeg drveta pokraj žrtvenika GOSPOD, Boga svojega, koga ćeš napraviti;

22 niti si ne podiži *nikakvog* kipa, kojeg GOSPOD, Bog tvoj mrzi.

POGLAVLJE 17

1 Ne žrtvuj GOSPODU, Bogu svome, *nikakvog* junca ili ovca koji bi imali manu ili nešto ružno, jer to je gnjusoba GOSPODU, Bogu tvome.

2 Ako bi se među vama našao, unutar bilo kojih tvojih vratiju koje ti je dao GOSPOD, Bog tvoj, čovjek ili žena koji rade što je zlo u očima GOSPODA, Boga tvoga, prestupajući njegov Savez:

3 tako da otiđu i služe drugim bogovima te im iskazuju štovanje, bilo suncu ili mjesecu ili bilo čemu od nebeske vojske, ono što ja nisam zapovjedio,

4 i tebi se to kaže i ti o *tome* čuješ, onda pomno istraži; i gle, *bude li to* istina i slučaj izvjestan, da se takva gnjusoba počinila u Izraelu,

5 tada toga čovjeka ili tu ženu koji su počinili takvo opako djelo izvedi na gradska vrata svoja, *baš* toga čovjeka ili tu ženu, te ih zasipaj kamenjem dok ne umru.

6 Na iskazu dvojice svjedoka ili trojice svjedoka, neka onaj koji je zaslužio smrt bude pogubljen, *ali* na iskazu jednoga svjedoka neka se ne pogubi.

7 Neka se najprije ruke svjedoka *dignu* na njega da ga pogube, a poslije toga *i* ruke svega naroda. Tako ćeš ukloniti zlo između sebe.

Zakonite odluke svećenika i sudaca

8 Ako se pojavi nešto tebi preteško za presuditi: između krvi i krvi, između parnice i parnice i između udarca i udarca, *koje postaju* slučajevi sporova unutar tvojih vratiju, tada ustani i pođi u mjesto koje je odabrao GOSPOD, Bog tvoj.

9 Tada dođi k svećenicima i Levitima i k sucu koji bude u te dane i upitaj, i oni će ti objaviti izriječ presude.

10 I učini u skladu s izrijekom koji su ti oni objavili, na mjestu koje GOSPOD odabere.

Pridržavajte se da izvršite u skladu sa svime o čemu su te izvijestili.

11 U skladu s izrijekom zakona kojom su te poučili i u skladu s presudom koju su izrekli da je izvršiš. Ne odstupaj od izrijeka kojeg su ti objavili, *ni* desno ni lijevo.

12 I onaj koji bi drsko postupao i ne bi poslušao svećenika koji ondje stoji da poslužuje pred GOSPODOM, Bogom tvojim, ni suca, neka se baš taj čovjek pogubi. Tako ćeš ukloniti zlo iz Izraela,

13 a sav će narod čuti i pobožati se i više neće drsko postupati.

Zakoni glede kraljeva Izraelovih

14 Kad stigneš u zemlju koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje; i zaposjedneš je i u njoj se nastaniš, pa kažeš: 'Postavit ću kralja nad sobom, kao i svi narodi koji *su* oko mene'.

15 Postavi onog za kralja nad sobom koga GOSPOD, Bog tvoj odabere. *Jednoga* od svoje braće postavi za kralja nad sobom; ne smiješ postavljati nad sobom tuđinca koji nije tvoj brat.

16 No neka on ne umnaža konje za sebe, ni ne čini da se narod vraća u Egipat, da nakraju on umnaža konje. Budući da vam je GOSPOD rekao: 'Odsada se više ne vraćajte ovim putem!'

17 Niti neka si ne umnaža žene da mu se srce ne okrene; ni neka sebi silno ne umnaža srebra i zlata!

18 I dogodit će se, kad sjedne na prijestolje svoga kraljevstva, da će sebi u knjigu ispisati prijepis ovog zakona od *onoga što je* pred svećenicima Levijevcima.

19 I neka bude uz njega; neka čita iz nje sve dane svoga života da bi se naučio bojati GOSPODA, Boga svojega, da drži sve riječi ovoga zakona i ovih odredaba, da ih izvršava;

20 da se srce njegovo ne uzdigne iznad svoje braće i da ne skrene od zapovijedi, *ni* desno ni lijevo, da bi nakraju produžio dane svoje u svome kraljevstvu, on i sinovi njegovi, usred Izraela.

POGLAVLJE 18

Opskrba za svećenike i Levite

1 Svećenici Levijevci i sve pleme Levijevo neka nemaju udjela ni baštine s Izraelom; neka jedu žrtve ognjene GOSPODU i njegovu baštinu.

2 Stoga neka nemaju baštine među svojom braćom: GOSPOD je njihova baština, kako im je rekao.

3 A ovo neka bude svećenička pristojba od naroda, od onih što prinose žrtve, bilo da je to vol ili ovca; i neka oni daju svećeniku plećku, i obije vilice i trbušinu.

4 Daj mu i prvine od svoga žita i od svoga vina i od svoga ulja i prvine od runa svojih ovaca,

5 jer je GOSPOD, Bog tvoj, odabrao njega od svih tvojih plemena, njega i njegove sinove, da stoje i da poslužuju u ime GOSPODNJE zauvijek.

6 Ako bi koji Levit došao iz bilo kojih tvojih vratiju gdje god u cijelom Izraelu boravio, i došao je sa svom željom svoga uma u mjesto što ga GOSPOD odabere,

7 tada neka poslužuje u ime GOSPODA, Boga svojega, kao što čine i sva njegova braća Levijevci koji stoje ondje pred GOSPODOM.

8 Neka oni imaju jednake obroke za jelo, pored onoga što su dobili prodajom svoje očevine.

Odvratna praksa

9 Kad uđeš u zemlju koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj, ne uči se činiti gnusobe tih naroda.

10 Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj provodio svoga sina ili svoju kćer; ili tko bi se bavio vraćanjem, ili tko je gatar prema vremenima ili vraćar ili vještac;

11 ili bajač, ili zazivač duhova ili čarobnjak ili tko se obraća na pokojnike.

12 Jer svi koji takvo što čine su gnjusoba GOSPODU; i zbog takvih gnjusoba GOSPOD, Bog tvoj istjeruje ih ispred tebe.

13 Ti budi savršen kod GOSPODA, Boga svojega.

14 Jer ti narodi koje ćeš zaposjesti slušaju gatere prema vremenima i vraćare, ali što se tiče tebe GOSPOD, Bog tvoj, ne dopušta da to činiš.

Novi prorok poput Mojsija

15 GOSPOD, Bog tvoj podići će ti usred tebe, od tvoje braće, Proroka nalik na mene: njega slušajte!

16 U skladu sa svim onim što si poželio od GOSPODA, Boga svojega, na Horebu, na dan skupštine, govoreći: 'Neka više ne čujem glas GOSPODA, Boga svojega, niti mi više ne dopusti da vidim taj silni oganj da ne poginem!'

17 Nato mi je GOSPOD rekao: 'Dobro su rekli, oni što su rekli.

18 Podignut ću im Proroka između njihove braće, nalik na tebe i stavit ću riječi svoje u usta njegova i on će im govoriti sve što mu zapovjedim.

19 I dogodit će se, svakome koji neće poslušati moje riječi koje će on govoriti u moje ime, da ću ih ja zatražiti od njega.

20 A prorok koji bi se usudio govoriti riječ u moje ime koju mu ja nisam zapovjedio da govori ili onaj koji bi govorio u ime drugih bogova, baš taj prorok neka se pogubi.'

21 A ako kažeš u svome srcu: 'Kako ćemo raspoznati riječ koju GOSPOD nije rekao?'

22 Kad prorok govori u ime GOSPODNJE pa to ne uslijedi i ne dogodi se, onda je to ono što GOSPOD nije rekao, nego je taj prorok u drskosti govorio. Nemoj ga se bojati.

POGLAVLJE 19

Zakoni za gradove utočišta

1 Kad GOSPOD, Bog tvoj, istrijebi narode čiju zemlju GOSPOD Bog tvoj, tebi daje te kad nasljediš i nastaniš se u njihovim gradovima i u njihovim domovima;

2 odvoji tri grada usred tvoje zemlje koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje je zaposjedneš.

3 Pripremi si put te podijeli na tri dijela područje tvoje zemlje koju ti GOSPOD, Bog

tvoj, daje u baštinu, tako da svaki ubojica može onamo pobjeći.

4 A ovo *je* slučaj u kojemu ubojica može onamo pobjeći da bi mogao živjeti: *kad* tko ubije svoga bližnjega nehotice, a da ga u prošlosti nije mrzio;

5 kao kad čovjek ide sa svojim bližnjim sječi drva, i ruka njegova zamahne sjekirom da posiječe drvo pa glava sklizne s držalice i padne na njegovog bližnjeg te on pogine: takav neka pobjegne u jedan od tih gradova i živi,

6 da ne bi krvni osvetnik progonio ubojicu dok mu je srce raspaljeno, i dostigao ga zato što je put bio dug te ga pogubio, pošto taj nije zaslužio smrt budući da ga nije mrzio u prošlosti.

7 Zato ti zapovijedam govoreći: Odvoji sebi tri grada!

8 A kad GOSPOD, Bog tvoj, proširi tvoje područje, kao što se zakleo očevima tvojim, i podari ti svu zemlju koju je obećao dati očevima tvojim,

9 budeš li držao sve ove zapovijedi i izvršavao ih, koje ti ja danas zapovijedam da ljubiš GOSPODA, Boga svojega, te uvijek hodiš njegovim putevima, onda sebi dodaj još tri grada, pored ona tri:

10 da se ne prolijeva nedužna krv u tvojoj zemlji koju ti GOSPOD, Bog tvoj daje za baštinu, i da *tako* krv ne bude na tebi.

11 Ali ako netko mrzi svoga bližnjega i vrebava ga i ustane na njega te ga smrtno udari da umre, pa pobjegne u jedan od tih gradova,

12 tada neka starješine iz njegovog grada pošalju da ga odande dovedu i predaju ga u ruke krvnom osvetniku da ga ubije.

13 Neka ga oko tvoje ne sažaljuje, a ti ćeš ukloniti *krivnju* nedužne krvi iz Izraela da bi tebi moglo biti dobro.

Granice posjeda

14 Nemoj pomicati međaša tvoga susjeda koji su od davnina ostavili tebi za baštinu koju ćeš baštiniti u zemlji koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj, da je zaposjedneš.

Zakoni glede svjedoka

15 Neka ne ustaje jedan svjedok protiv čovjeka ni za koju nepravdu niti za bilo koji grijeh, u bilo kojem grijehu kojim griješi. Na iskazu dvojice svjedoka ili na iskazu trojice svjedoka neka se utemelji slučaj.

16 Ako nekakav lažni svjedok ustane protiv nekoga svjedočeći protiv njega *govoreći* ono što je krivo,

17 tada neka obojica među kojima *je* spor stan u pred GOSPODA, pred svećenike i suce koji budu u te dane.

18 I neka suci provedu pomnu istragu, i evo, bude li svjedok lažni svjedok *i ako* je lažno svjedočio protiv svoga brata,

19 onda mu učinite onako kako je on namislio učiniti svome bratu. Tako ćeš ukloniti zlo između sebe!

20 A oni koji preostanu će čuti i pobojati se te više neće počinuti nikakvo takvo zlo među vama.

21 Neka ti se oko ne sažaljuje! *Ali*, život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noga za nogu.

POGLAVLJE 20

Zakoni glede ratovanja

1 Kada pođeš u bitku protiv svojih neprijatelja te vidiš konje, i bojna kola *i* narod brojniji od sebe, ne boj ih se! Jer je s tobom GOSPOD, Bog tvoj, koji te izveo iz zemlje egipatske.

2 I dogodit će se, kada se približiš bitci, da će svećenik pristupiti i govoriti narodu.

3 I neka im kaže: 'Čuj, Izraele! Danas se vi približavate bitci protiv neprijatelja svojih. Neka vam srca ne klону! Ne bojte se i ne dršćite ni ne plašite se zbog njih!

4 Jer GOSPOD, Bog vaš, *je* onaj koji ide s vama da se bori za vas protiv vaših neprijatelja kako bi vas spasio.'

5 Zatim neka časnici progovore narodu govoreći: '*Postoji li* netko koji je sagradio novu kuću, a nije ju posvetio? Neka ode i vrati se kući svojoj da ne pogine u bitci pa se netko drugi ne posveti.

6 I tko *je onaj* koji je zasadio vinograd, a *još* nije jeo od njega? Neka i on ode i vrati se

kući svojoj da ne pogine u bitci pa mu netko drugi jede od njega.

7 *Postoji li* netko koji se zaručio za ženu, a nije je oženio? Neka ode i vrati se kući svojoj da ne pogine u bitci pa mu netko drugi nju oženi.'

8 Neka časnici dalje govore narodu i neka kažu: '*Postoji li* netko koji se boji i kome srce klone? Neka ode i vrati se kući svojoj da ne klone srce braći njegovoj onako kako je i njegovo srce *klonulo*.'

9 I dogodit će se, kada časnici završe govor narodu, neka oni odrede vojne zapovjednike da vode narod.

10 Kada se približiš nekom grad da se boriš protiv njega, tada mu ponudi mir.

11 I dogodit će se, ako ti odgovori mirom i otvori ti, tada će biti, *da* će ti sav narod *što se* nađe u njemu podariti danak i neka ti služi.

12 Ali ako ne sklopi mir nego zarati s tobom, tada ga opsjedni.

13 A kad ti ga GOSPOD, Bog tvoj, preda u ruke tvoje, sve njegove muškarce pobij oštricom mača!

14 A žene i malene i stoku i sve što bude u gradu, *baš* sav plijen njegov, uzmi sebi i jedi plijen svojih neprijatelja koji ti je daje GOSPOD, Bog tvoj.

15 Tako čini sa svim gradovima *koji su* jako daleko od tebe, koji nisu gradovi ovih naroda.

16 Ali u gradovima ovih naroda koje ti je GOSPOD, Bog tvoj, predao u baštinu ne ostavljaš na životu ništa što diše,

17 nego ih potpuno uništi: *naime*, Hetite i Amorejce, Kanaance i Perizane, Hivijce i Jebusejce, kako ti je zapovjedio GOSPOD, Bog tvoj,

18 tako da vas ne nauče činiti sve njihove gnjusobe koje su činili svojim bogovima te da tako ne griješite protiv GOSPOD, Boga svojega.

19 Kad opsjedaš kakav grad dugo vremena ratujući protiv njega da ga osvojiš, nemoj uništavati njegovih stabala prodirući u njih sjekirirom. Jer možeš jesti s njih i nemoj ih posjeći (jer *su* poljska stabla ljudski život) da ih koristiš u opsadi.

20 Jedino stabla, za koja znaš da nisu stabla za jelo, uništi ih i posjeći ih te od njih sagradi bedeme protiv grada koji je u ratu s tobom, sve dok ne bude pokoren.

POGLAVLJE 21

Pomirenje za neriješeno ubojstvo

1 Ako se nađe *netko* ubijen kako leži u polju u zemlji koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje da je zaposjedneš, a ne zna se tko ga je ubio,

2 onda neka izađu tvoje starješine i suci te neka izmjere do gradova koji su unaokolo ubijenog.

3 I dogodit će se da iz grada koji je najbliže ubijenom, *baš* starješine toga grada uzmu junicu koja još nije radila i koja još nije vukla pod jarmom.

4 Neka zatim starješine onoga grada stjeraju junicu u nekakvu surovu dolinu, koja se ne obrađuje i ne zasijava, i neka zavrnu vrat junici ondje u dolini.

5 Zatim neka dođu svećenici, sinovi Levijevi. Jer je njih odabrao GOSPOD, Bog tvoj, da mu poslužuju i da blagoslivljaju u ime GOSPODNJE; i neka se po njihovoj riječi rješava svaki spor i svaki će udarac biti *ispitan*.

6 Zatim sve starješine iz onoga grada *koji je* najbliži ubijenome neka operu ruke svoje u toj dolini nad junicom zavrnutog vrata.

7 Tada neka odgovore i kažu: 'Naše ruke nisu prolile ovu krv niti su *to* oči naše vidjele.

8 Budi milosrdan, GOSPODE, svom narodu Izraelu koga si otkupio; i ne svaljuj nedužnu krv na račun tvoga naroda Izraelovog!' I tako će im biti oproštena ta krv.

9 Tako ćeš ti ukloniti *krivnju* nedužne krvi između vas kad učiniš *što je* ispravno u očima GOSPODNJIM.

Udaja ropkinja

10 Kad ideš u rat protiv svojih neprijatelja te ih GOSPOD, Bog tvoj, preda u ruke tvoje te njih učiniš zarobljenicima,

11 I ako među zarobljenicima ugledaš lijepu ženu pa ju poželiš, tako da bi je htio imati za svoju ženu,

12 onda je dovedi svojoj kući pa neka obrije glavu svoju i obreže nokte svoje.

13 I neka odbaci odjeću zarobljeništva svojega od sebe i neka ostane u tvoj kući te neka mjesec dana jadikuje za svojim ocem i svojom majkom. Nakon toga smiješ joj pristupiti i biti njen muž, a ona neka ti bude žena.

14 I dogodit će se, ako ne uživaš u njoj, onda je pusti kuda god želi otići. Ali za novac je nikako ne smiješ prodati, ne smiješ trgovati s njom, zato što si je ti ponizio.

Prava baštinjena za prvorodence

15 Ako neki čovjek ima dvije žene: jednu ljubljenu, a drugu mrsku, te mu one rode djecu, *obje* ljubljena i mrska, i *ako* prvorodenac bude od one koja mu je mrska,

16 tada će se dogoditi, kad dijeli svojim sinovima baštinu koji posjeduje, *da* ne smije dati prvenstvo prvorodencu od ljubljene pred sinom od mrske, *koji je u stvari* prvorodenac,

17 nego on *mora* za prvorodenca priznati sina od mrske dajući njemu dvostruki dio od svega što ima. Jer on *je* početak njegove snage, pravo prvorodstva je njegovo.

Buntovni sin

18 Ako netko ima tvrdoglavog i buntovnog sina koji ne želi biti poslušan glasu svoga oca ni glasu svoje majke te pošto su ga odgajali kaznama, neće ih slušati,

19 tada neka ga njegov otac i njegova majka uhvate i izvedu k starješinama svoga grada, te na vrata svoga mjesta,

20 pa neka kažu starješinama njegovog grada: 'Ovaj naš sin *je* tvrdoglav i buntovan; ne želi biti poslušan našem glasu; izjelica *je* i pijanica.'

21 Zatim neka ga svi ljudi iz njegovog grada zasipaju kamenjem da pogine. Tako ćeš ukloniti zlo između sebe: i sav će Izrael čuti i pobojati se.

Čovjek koji visi na drvu je proklet

22 A ako netko učini grijeh koji zaslužuje smrt te bude pogubljen pa ga objesiš na drvo,

23 neka njegovo tijelo ne ostane na drvu cijele noći nego ga svakako pokopaj toga dana (jer *je* onaj koji je obješen proklet od Boga). Tako da tvoja zemlja neće biti okaljana, koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje u baštinu.

POGLAVLJE 22

Raznovrsnost zakona

1 Nemoj gledati vola ili ovcu tvoga brata kako lutaju te se sakriti od njih; svakako ih odvedi ponovo svome bratu.

2 A ako ti brat nije blizak ili ga ne poznaš, tada ih dovedi kući svojoj i neka budu kod tebe sve dok ih brat tvoj ne potraži, tada mu ih vrati.

3 Isto tako učini s njegovim magarcem, i tako čini s njegovom odjećom i sa svime izgubljenim stvarima koje je brat tvoj izgubio, a ti si *ih* našao, tako isto učini. Ne smiješ se sakrivati.

4 Nemoj gledati magarca tvoga brata ili njegovog vola kako je pao na putu te se sakriti od njih, zasigurno mu pomogni da *ih* ponovo podigne.

5 Žena neka ne odjeva ono što pripada muškarcu, niti neka muškarac ne odjeva žensku odjeću. Jer svi koji tako čine *su* gnjusoba GOSPODU, Bogu tvome.

6 Ako pred tobom na putu bude na zemlji ili na nekom stablu ptičje gnijezdo, *bilo* s mladima ili s jajima, a majka bude sjedila s mladima ili na jajima, nemoj uzimati majke s mladima:

7 nego svakako pusti majku da ode, a mlade uzmi sebi. Tako će ti biti dobro, i tako ćeš produžiti dane *svoje*.

8 Kad gradiš novu kuću, tada načini ogradu na krovu tako da ne navukao krv na svoju kuću, ako bi netko pao odande.

9 Nemoj sijati po svome vinogradu različitog sjemenja da ne bi rod tvog

sjemena koje si posijao, i rod tvoga vinograda, bio oskrnavljen.

10 Ne ori volom i magarcem zajedno.

11 Ne odjevaj se u odjeću *otkanu* od različitih vrsta, od vune i lana zajedno.

12 Načini sebi rese na četiri kraja svoga ogrtača kojim *se* pokrivaš.

Zakoni glede seksualne nemoralnosti

13 Ako netko uzme ženu i uđe k njoj, zatim je zamrzi,

14 i iskoristi priliku da govori protiv nje, i dovede je na zao glas te kaže: 'Uzeo sam ovu ženu, ali kad sam joj prišao, nisam našao djevojaštva!';

15 tada neka djevojčin otac i majka njena uzmu i iznesu *znakove* djevojčina djevičanstva pred gradske starješine na gradska vrata.

16 Zatim neka djevojčin otac kaže starješinama: 'Dao sam svoju kćer ovome čovjeku za ženu, a on ju je zamrzio.

17 I evo, iskoristio je priliku da govori *protiv nje* govoreći: 'Nisam našao djevojaštva tvoje kćeri. Ali evo *znakova* djevičanstva moje kćeri!' Tada neka oni prostru platno pred gradskim starješinama.

18 Neka tada starješine onoga grada uzmu tog čovjeka pa ga odgojno kazne;

19 neka ga udare globom od stotinu *šekela* srebra, zato što je doveo na zao glas jednu djevicu Izraelovu, pa *ih* daju ocu djevojke. I neka mu ona bude žena, i ne smije je otpustiti u sve svoje dane.

20 Ali ako ta stvar bude istinita, i znakovi djevičanstva za djevojku nisu bili nađeni,

21 tada neka djevojku izvedu na kućna vrata njezina oca pa neka je ljudi njezina grada kamenjem zasiplju dok ne umre, zato što je napravila ludost u Izraelu, bludničeći u očevu domu. Tako ćeš ukloniti zlo između sebe.

22 Ako se netko nađe gdje leži sa ženom udanom za muža, tada neka njih oboje poginu, *oba* čovjek koji je ležao sa ženom i ta žena. Tako ćeš ukloniti zlo iz Izraela.

23 Kad djevojku *koja je* djevica i bude zaručena za muža, netko nađe u gradu te legne s njom,

24 tada ih oboje dovedite k vratima toga grada pa ih kamenjem zasipljite dok ne poginu: djevojku zato što nije zapomagala, *kad je bila* u gradu, a čovjeka zato što je ponizio ženu bližnjega svoga. Tako ćeš ukloniti zlo između sebe.

25 No ako čovjek u polju nađe zaručenu djevojku i taj čovjek je prisili te legne s njom, tada neka samo taj čovjek što je legao s njom pogine;

26 ali djevojci nemoj ništa učiniti: ne postoji na djevojci grijeh kojim bi *zaslužila* smrt. Jer to *je* takav slučaj kao kad netko ustane na bližnjega svoga i pogubi ga.

27 Jer je on nju našao u polju; i zaručena djevojka je zapomagala, ali nije bilo nikoga da je spasi.

28 Ako netko nađe djevojku koja je djevica i koja nije zaručena te je uhvati i legne s njom, pa budu pronađeni,

29 tada čovjek koji je s njom legao neka preda djevojčinu ocu pedeset *šekela* srebra i ona neka mu bude žena. Zato što ju je ponizio, ne smije je otpustiti u sve svoje dane.

30 Nitko neka ne uzima ženu oca svoga i niti ne otkriva očeva skut.

POGLAVLJE 23

Oni koji nisu uključeni u zajednicu

1 Onaj komu je ozlijeđena mošnjica ili odrezan intimni ud neka ne uđe u zajednicu GOSPODNJU.

2 Ni kopile neka ne uđe u zajednicu GOSPODNJU; čak ni do desetog naraštaja neka njegovi ne uđu u zajednicu GOSPODNJU.

3 Ni Amonac ni Moabac neka ne uđu u zajednicu GOSPODNJU; čak ni do desetog naraštaja neka njegovi ne uđu u zajednicu GOSPODNJU zauvijek.

4 Zato što vam nisu izašli u susret s kruhom i vodom na putu kad ste izašli iz Egipta; i

zato što su unajmili Bileama, sina Beorova, iz Petora u Mezopotamiji, da te prokune.

5 Ali GOSPOD, Bog tvoj, nije htio uslišati Bileama nego ti je GOSPOD, Bog tvoj, okrenuo prokletstvo u blagoslov zato što te je GOSPOD, Bog tvoj ljubio.

6 Nikad ne traži njihov mir ni njihovo blagostanje u sve dane svoje zauvijek.

7 Ne gnušaj se Edomca, jer *je* on brat tvoj. Ne gnušaj se ni Egipćanina, zato što si bio tuđinac u zemlji njegovoj.

8 Sinovi koji će se od njih roditi neka uđu u zajednicu GOSPODNJU u njihovom trećem naraštaju.

Nečistoća u taboru

9 Kad vojska pođe na svoje neprijatelje, tada se čuvaj od svakog opakog djela.

10 Ako je netko među vama koji je nečist zbog nečistoće koja se slučajno dogodi noću, tada neka izađe iz tabora, neka ne ulazi u tabor.

11 No dogodit će se, kada dođe večer, neka se opere vodom te kad sunce zađe neka *ponovo* uđe u tabor.

12 Imaj i mjesto izvan tabora kamo ćeš izaći napolje.

13 Imaj i lopaticu na svome oružju: i dogodit će se, kad se želiš olakšati napolju, da njome iskopaš, pa se tada okreneš da prekriješ ono što izađe iz tebe.

14 Jer GOSPOD, Bog tvoj, hodi posred tvoga tabora da te izbavi i da izruči neprijatelje tvoje pred tebe. Stoga neka tvoj tabor bude svet: da on ne vidi kod tebe ništa nečisto, da se ne okrene od tebe.

Razni zakoni

15 Nemoj izručivati slugu gospodaru njegovom, koji je od svoga gospodara pobjegao k tebi.

16 Neka stanuje kod tebe, *baš* među tobom, u onom mjestu što ga odabere u jednim od tvojih vratiju gdje mu se najviše sviđa. Nemoj ga tlačiti.

17 Neka ne bude bludnice među kćerima Izraelovim niti neka ne bude sodomita među sinovima Izraelovim!

18 Ne donosi nadnicu bludnice ili cijenu za psa u dom GOSPODA, Boga svojega, ni za kakav zavjet, jer je to oboje gnjusoba GOSPODU, Bogu tvome.

19 Ne posuđuj na kamatu svome bratu: kamatu za novac, kamatu za namirnice, kamatu za bilo što se posuđuje na kamatu.

20 Tuđincu možeš posuditi na kamatu, ali svome bratu nemoj posuđivati na kamatu, da te GOSPOD, Bog tvoj, može blagosloviti u svemu čega se prihvaća ruka tvoja u zemlji u koju ideš da je zaposjedneš.

21 Kad zavjetuješ kakav zavjet GOSPODU, Bogu svome, ne kasni da ga isplatiš. Jer će ga GOSPOD, Bog tvoj, zasigurno tražiti od tebe; i to bi ti bio grijeh.

22 Ali ako se suspregneš da se zavjetuješ, neće ti to biti grijeh.

23 No ono što izađe iz tvojih usana trebaš držati i izvršiti, *čak i* dobrovoljni prinos kao što si se zavjetovao GOSPODU, Bogu svome, ono što si obećao svojim ustima.

24 Kad uđeš u vinograd svoga bližnjega, tada možeš jesti grožđe do mile volje koliko želiš, ali nemoj stavljati ništa u svoju posudu.

25 Kad uđeš u nepokošeno žito svoga bližnjega, tada možeš kidati klasove rukom svojom, ali nemoj prinostiti srpa nepokošenom žitu bližnjega svoga.

POGLAVLJE 24

Zakoni glede rastave

1 Kada netko uzme ženu i oženi se njome, i dogodi se da ona ne nađe naklonost u njegovim očima, zato što je on našao nešto nečisto u njoj: tada neka joj napiše otpusnu ispravu te joj je uruči u ruke njene i pošalje je van iz svoje kuće,

2 a kad ona otiđe van iz njegove kuće, može otići i postati *žena* drugom mužu.

3 No *ako* je taj kasniji muž zamrzi i napiše joj otpusnu ispravu te *joj* je uruči u ruke njene pa je pošalje van iz svoje kuće ili ako

umre taj kasniji muž, koji ju je uzeo za svoju ženu;

4 *tada* njen bivši muž koji je otpustio ne može je ponovo uzeti za ženu, nakon što se oskrvnula. Jer *je* to gnjusoba pred GOSPODOM; nemoj na grijeh navoditi zemlju koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje u baštinu.

Razni zakoni

5 Kad netko uzme novu ženu, neka ne ide u rat niti neka se ne zadužuje nikakvim poslom, *nego* neka bude slobodan kod kuće jednu godinu i razveseljuje svoju ženu koju je uzeo.

6 Neka nitko ne uzima ni gornji ni donji mlinski kamen u zalog: jer uzima *čovjekov* život u zalog.

7 Ako se netko nađe da je ukrao bilo koga od svoje braće od sinova Izraelovih te trguje njime ili ga prodaje, tada neka taj lopov pogine! Tako ćeš ukloniti zlo između sebe.

8 Pazi na pošast gube da pomno obdržavaš i izvršavaš sve što vas poučavaju svećenici Leviti. Kako sam njima zapovjedio tako se i vi pridržavajte da izvršavate.

9 Sjeti se što je GOSPOD, Bog tvoj, učinio Mirjami na putu nakon što ste izašli iz Egipta.

10 Kada posuđuješ bratu svome bilo što, nemoj ulaziti u njegovu kuću da mu uzmeš zalog.

11 Stoj vani, a čovjek komu si posudio neka ti donese zalog van.

12 A ako čovjek *bude* siromašan, nemoj prespavati s njegovim zalogom;

13 Svakako mu uruči zalog o zalasku sunca da on može spavati u svome ogrtaču i tebe blagoslivljati. I to će ti biti pravednost pred GOSPODOM, Bogom tvojim.

14 Nemoj tlačiti najamnika *koji je* siromašan i potrebit, bilo da je on tvoj brat ili tuđinac koje je unutar vratiju tvojih u tvojoj zemlji.

15 Na njegov dan daj *mu* njegovu nadnicu, i neka sunce ne zađe nad njom, jer *je* on siromašan i za njom je priklonio srce. Tako da ne bi protiv tebe vapijao GOSPODU, a to bi ti bio grijeh.

16 Neka se očevi ne pogubljuju zbog sinova niti sinovi neka se ne pogubljuju zbog očeva; neka svatko bude pogubljen za svoj grijeh.

17 Ne izvrći sud tuđincu *ni* siročadi i ne uzimaj u zalog odjeće udovici.

18 Nego se sjećaj da si bio rob u Egiptu i da te GOSPOD, Bog tvoj odande otkupio; stoga ti ja zapovijedam da to izvršavaš.

19 Kad žanješ ljetinu na svojem njivi pa zaboraviš koji snop na njivi, nemoj se vraćati se po njega; neka bude za tuđinca, za siročad i za udovicu da te GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovi u svakom djelu ruku tvojih.

20 Kada omlatiš svoje masline, nemoj ponovno tresti grane; neka to bude za tuđinca, za siročad i za udovicu.

21 Kad bereš grožđe u svom vinogradu, ne pabirči iza sebe; neka to bude za tuđinca, za siročad i za udovicu.

22 Sjećaj se da si bio rob u zemlji egipatskoj; stoga ti zapovijedam da to izvršavaš.

POGLAVLJE 25

1 Kada nastane spor među ljudima i dođu na sud da im *suci* sude, tada neka se opravda pravednik, a opakog neka se osudi.

2 I dogodit će se, ako opaki zaslužuje *da bude* izudaran, neka mu sudac odredi da legne i neka bude pred licem njegovi izudaran određenim brojem *udaraca*, prema svojoj krivnji.

3 Četrdeset udaraca može mu dati, ali ne više, da ne bi, ako bi bilo više i izudarali ga više od tih puno udaraca, tada tvoj brat izgledao odvratno pred tobom.

4 Ne zavezuj gubicu volu kad vrši *žito*.

Zakoni glede ženidbe levirata

5 Kad braća žive zajedno pa jedan od njih umre, a nije imao djeteta, žena pokojnoga neka se ne udaje za tuđinca izvan *obitelji*, djever njezin neka k njoj pristupi i uzme je sebi za ženu te izvrši djeversku dužnost prema njoj.

6 I dogodit će se, *da* prvorođenac koga ona rodi neka nasljeđuje ime njegova pokojnoga

brata, da se njegovo ime ne iskorijeni iz Izraela.

7 A ako se taj čovjek ne želi oženiti svojom snahom, onda neka njegova snaha ode na gradska vrata pred starješine i kaže: 'Moj djever odbija podiči ime bratu svome u Izraelu; ne želi izvršiti djeversku dužnost.'

8 Tada neka ga starješine njegova grada pozovu i razgovaraju s njim: pa *ako* ostane *na tome* i kaže: 'Ne želim je uzeti',

9 onda neka njegova snaha k njemu pristupi u nazočnosti starješina pa mu odriješi obuću s noge njegove, pljune mu u lice i odgovori i kaže: 'Tako će se dogoditi čovjeku koji neće graditi dom svome bratu!'

10 A njegovo ime neka se prozove u Izraelu: 'Dom onoga koji ima odriješenu obuću'.

Razni zakoni

11 Kad se ljudi posvađaju međusobno, jedan s drugim, pa se žena jednoga približi da bi izbacila svoga muža iz ruke onoga koji ga tuče i pruži ona svoju ruku i uhvati onoga za stid,

12 tada joj odsijeci ruku i neka je ne sažaljeva oko tvoje.

13 Nemoj u torbi svojoj imati različite utege, veće i manje.

14 Nemoj u kući svojoj imati različite mjere: veće i manje.

15 *Nego* imaj savršen i točan uteg, savršenu i točnu mjeru imaj, da bi ti se dani produžili u zemlji koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj.

16 Jer *je* svatko tko čini tako *i* svatko tko čini nepravdu gnjusoba pred GOSPODOM, Bogom tvojim.

17 Sjećaj se onoga što ti je učinio Amalek dok ste bili na putu, kad ste izašli iz Egipta;

18 kako ti je izašao u susret na putu i udario tvoje začelje, *čak i* sve nemoćne iza tebe kad si bio umoran i iscrpljen; i nije se Boga bojao.

19 Stoga neka bude, kad ti GOSPOD, Bog tvoj, podari počinak od svih tvojih neprijatelja unaokolo u zemlji koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje u baštinu da je posjeduješ, da izbrišeš pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi *to!*

POGLAVLJE 26

Prinosi prvina i desetaka

1 I dogodit će se, kad uđeš u zemlju koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje u baštinu, i zaposjedneš je i nastaniš se ondje,

2 da uzmeš prvinu od svakog ploda zemlje koga budeš dobivao od zemlje koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje, pa *ih* stavi u košaru i otiđi na mjesto što ga GOSPOD, Bog tvoj, odabere da ondje postavi svoje ime.

3 Otiđi k svećeniku koji bude u te dane i kaži mu: 'Priznajem danas GOSPODU, Bogu tvome, da sam stigao u zemlju za koju se GOSPOD zakleo našim očevima da će nam je dati.'

4 Zatim će svećenik uzeti košaru iz tvoje ruke i položiti je pred žrtvenik GOSPODA, Boga tvoga.

5 Tada ti govori i kaži pred GOSPODOM, Bogom svojim: 'Moj *je* otac bio Sirijac spreman za propast, te se spustio u Egipat i boravio ondje s malobrojnima, te je postao ondje narodom velikim, moćnim i brojnim.

6 A Egipćani su nas zlostavljali i tlačili nas i nametnuli nam teško ropstvo.

7 I kad smo zavapili GOSPODU, Bogu očeva svojih, GOSPOD je čuo naš glas i pogledao na našu tjeskobu, na naš trud i na našu potištenost.

8 I GOSPOD nas je izveo iz Egipta moćnom rukom i ispruženom mišicom, i velikom strahotom i znakovima i čudesima.

9 I doveo nas na ovo mjesto i dao nam je ovu zemlju, *baš* zemlju kojom teče med i mlijeko.

10 I sad, evo, donosim prvine zemlje koju si mi ti, GOSPODE, dao.' Tada ih postavi pred GOSPODA, Boga svojega i iskaži štovanje pred GOSPODOM, Bogom svojim.

11 Tada se raduj u svakom dobru koje je GOSPOD, Bog tvoj, podario tebi i domu tvome, ti i Levit i tuđinac koji *je* među vama.

12 A kad treće godine, koja je godina desetka, završiš davanje desetka, svih desetaka od svoga prihoda, i daš *ga* Levitu,

tuđincu, siročadi i udovici da jedu unutar vratiju tvojih i nasite se,

13 tada kaži pred GOSPODOM, Bogom svojim: 'Uklonio sam iz kuće *svoje* ono što je bilo posvećeno i isto tako sam ih dao Levitu, tuđincu, siročadi i udovici, prema svim tvojim zapovijedima koje si mi zapovjedio. Nisam prekršio tvoje zapovijedi niti sam *ih* zaboravio.

14 Nisam ništa od toga jeo u žalosti svojoj niti sam od toga uzeo za *bilo koju* nečistu *potrebu*, niti sam od toga što dao za mrtve; *nego* sam slušao glas GOSPODA, Boga svojega; i učinio sam sve što si mi zapovjedio.

15 Pogledaj dolje iz svoga svetog obitavališta, s neba i blagoslovi narod svoj Izrael i zemlju koju si nam dao, kako si se zakleo očevima našim, zemlju kojom teče med i mlijeko.'

16 Ovog dana GOSPOD, Bog tvoj, zapovijeda ti da izvršavaš ove odredbe i prosudbe. Stoga ih drži i izvršavaj svim srcem svojim i svom dušom svojom.

17 Potvrdio si danas GOSPODA, Boga svojega da će biti tvoj Bog, i da ćeš hoditi njegovim putovima i držati njegove odredbe i njegove zapovijedi i njegove prosudbe te slušati njegov glas.

18 A GOSPOD je danas potvrdio da ćeš ti biti njegov osobit narod, kako ti je obećao, i da trebaš držati sve njegove zapovijedi.

19 I on će te uzvisiti, iznad svih naroda koje je on stvorio, slavom, imenom i čašću; a ti budi sveti narod GOSPODU, Bogu svome, kako ti je rekao."

POGLAVLJE 27

Žrtvenik na gori Ebal

1 Zatim su Mojsije i starješine Izraelove zapovjedili narodu govoreći: "Držite sve zapovijedi koje vam ja danas zapovijedam.

2 I neka bude, na dan kad prijeđete preko Jordana u zemlju koju ti daje GOSPOD, Bog tvoj, da podigneš sebi veliko kamenje; i ožbukaj ga žbukom

3 i napiši na njemu sve riječi ovoga zakona, kad budeš prelazio prijeke, da možeš ući u zemlju koju ti je daje GOSPOD, Bog tvoj, u zemlju gdje teče med i mlijeko, kako ti je obećao GOSPOD, Bog očeva tvojih.

4 Stoga neka bude kada prijeđeš preko Jordana, *da* postavite to kamenje, kako vam danas zapovijedam, na gori Ebalu i ožbukaj ga žbukom.

5 I ondje sagradi žrtvenik GOSPODU, Bogu svome, žrtvenik od kamenja; na njega nemoj podizati *nikakav alat* od željeza.

6 Sagradi žrtvenik GOSPODU, Bogu svome, od cijelih kamenova. Na njemu prinosi žrtve paljenice GOSPODU, Bogu svome.

7 Prinosi i žrtve mirotvornice i ondje *ih* jedi i raduj se pred GOSPODOM, Bogom svojim.

8 Napiši na tom kamenju sve riječi ovoga Zakona vrlo čitko."

Prokletstva s gore Ebal

9 Zatim su Mojsije i svećenici Leviti rekli svemu Izraelu govoreći: "Pazite i slušajte, Izraele! Danas si postao narod GOSPODA, Boga svojega.

10 Stoga budi poslušan glasu GOSPODA, Boga svojega i izvršavaj zapovijedi njegove i njegove odredbe koje ti ja danas zapovijedam."

11 I tog istog dana Mojsije je naložio narodu govoreći:

12 "Ovi neka stoje na gori Gerazimu da blagoslivljaju narod, kad prijeđete preko Jordana: Šimun i Levi i Juda i Isakar i Josip i Benjamin.

13 A ovi neka stanu na gori Ebalu da proklinju: Ruben, Gad, Ašer i Zebulun, Dan i Naftali.

14 Zatim neka Levijevci govore i kažu jakim glasom svim ljudima Izraelovim:

15 'Proklet *neka bude* čovjek koji načini nekakvog izrezbarenog ili lijevanog lika, *što je* gnjusoba GOSPODU *i* djelo ruku zanatlije, te *ga* stavi na tajno *mjesto*.' I neka sav narod odgovori i kaže: 'Amen!'

16 'Proklet *neka bude* onaj koji prezire oca svoga ili majku svoju!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

17 'Proklet *neka bude* onaj koji pomakne susjedov međaš!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

18 'Proklet *neka bude* onaj koji navede slijepca da luta izvan puta!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

19 'Proklet *neka bude* onaj koji izvrće pravo tuđinca, siročadi i udovice!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

20 'Proklet *neka bude* onaj koji legne sa ženom oca svoga, jer je otkrio skut oca svoga!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

21 'Proklet *neka bude* onaj koji legne s bilo kakvom životinjom!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

22 'Proklet *neka bude* onaj koji legne sa svojom sestrom, kćerkom svoga oca ili kćerkom svoje majke.' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

23 'Proklet *neka bude* onaj koji legne s punicom svojom!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

24 'Proklet *neka bude* onaj koji udari bližnjega svoga potajno!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

25 'Proklet *neka bude* onaj koji primi mito da bi ubio nedužnu osobu!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

26 'Proklet *neka bude* onaj koji ne bude potvrdio sve riječi ovoga Zakona da bi ih izvršavao!' I neka sav narod kaže: 'Amen!'

POGLAVLJE 28

Blagoslovi za poslušnost

1 I dogodit će se, ako pomno poslušas glas GOSPODA, Boga svojega, obdržavajući i izvršavajući sve njegove zapovijedi što ti ih ja danas zapovijedam, da će te GOSPOD, Bog tvoj, uzvisiti iznad svih naroda na zemlji.

2 I svi će ovi blagoslovi sići na tebe i sustići te ako budeš slušao glas GOSPODA, Boga svojega.

3 Ti ćeš *biti* blagoslovljen u gradu i blagoslovljen ti ćeš *biti* u polju.

4 Blagoslovljen će *biti* plod tijela tvoga, urod zemlje tvoje, plod stoke tvoje: prirast krava tvojih i stada ovaca tvojih.

5 Blagoslovljena će *biti* tvoja košara i zalihe tvoje.

6 Ti ćeš *biti* blagoslovljen kad ulaziš, blagoslovljen ti ćeš *biti* kad izlaziš.

7 GOSPOD će učiniti da neprijatelji tvoji koji se dignu protiv tebe budu potučeni pred licem tvojim; izaći će na tebe jednim putem, a pobjeći će ispred tebe na sedam puteva.

8 GOSPOD će zapovjediti blagoslov nad tobom u spremištima tvojim i u svemu čega se prihvaća ruka tvoja i blagoslivljat će te u zemlji koju ti GOSPOD, Bog tvoj, daje.

9 GOSPOD će tebe utvrditi da mu budeš narod sveti, kako ti se zakleo, ako budeš držao zapovijedi GOSPODA, Boga svojega, i hodio njegovim putevima.

10 I svi narodi zemlje vidjet će da je na tebe prizvano ime GOSPODNJE te će strahovati od tebe.

11 A GOSPOD će te obasuti dobrima: plodom tijela tvoga, plodom stoke tvoje i urodom zemlje tvoje u zemlji za koju se GOSPOD zakleo očevima tvojim da će je tebi dati.

12 GOSPOD će ti otvoriti svoju dobru riznicu, nebo da daje kišu tvojoj zemlji u svoje vrijeme i blagoslovit će svako djelo ruku tvojih. Mnogim ćeš narodima pozajmljivati, a sâm nećeš posuđivati.

13 I GOSPOD će tebe učiniti glavom, a ne repom; i bit ćeš samo gore, a dole nećeš biti, ako budeš slušao zapovijedi GOSPODA, Boga svojega, koje ti ja danas zapovijedam da ih obdržavaš i izvršavaš.

14 Nemoj skretati ni od bilo koje riječi koje ti ja danas zapovijedam, ni desno ni lijevo, idući za drugim bogovima da im služiš.

Prokletstva za neposlušnost

15 Ali će se dogoditi, ako ne budeš slušao glasa GOSPODA, Boga svojega, da obdržavaš i izvršavaš sve njegove zapovijedi i njegov odredbe koje ti ja danas

zapovijedam, da će sva ova prokletstva doći na tebe i sustići te:

16 Ti ćeš biti proklet u gradu, proklet ti ćeš biti u polju.

17 Prokleta će biti košara tvoja i zaliha tvoja.

18 Proklet će biti plod tijela tvoga i urod zemlje tvoje, prirast krava tvojih i stada ovaca tvojih.

19 Ti ćeš biti proklet kad ulaziš, proklet ti ćeš biti kad izlaziš.

20 GOSPOD će na tebe poslati prokletstvo, muku i ukor u svemu čega se prihvaća ruka tvoja da to napraviš, sve dok ne budeš uništen i sve dok brzo ne propadneš zbog zloće djela svojih kojima si me napustio.

21 GOSPOD će navesti kugu da prione uz tebe dok te ne zatre sa zemlje u koju ideš da je zaposjedneš.

22 GOSPOD će te udariti sušicom, groznicom, upalom, krajnjom žegom i mačem, medljikom i snijeti; to će te progoniti sve dok ti ne propadneš.

23 A tvoje nebo koje je nad tvojom glavom postat će mjed, a zemlja pod tobom postat će željezo.

24 GOSPOD će kišu tvoje zemlje pretvarati u prah i prašinu; s neba će na tebe padati sve dok te ne uništi.

25 GOSPOD će učiniti da ti budeš udaren pred tvojim neprijateljima; jednim ćeš putem izlaziti prema njima, a na sedam putova bježat ćeš pred njima. I bit ćeš preseljen u sva zemaljska kraljevstva.

26 I mrtvo tijelo tvoje postat će hrana za sve ptice nebeske i za sve zvjeri zemaljske, i nikoga neće biti da ih poplaši.

27 GOSPOD će te udarati egipatskim prištevima, šuljevima, svrabom i krastama, od kojih nećeš moći ozdraviti.

28 GOSPOD će te udarati bjesnilom i sljepoćom i pomutnjom srca;

29 i u podne tumarat ćeš kao što slijepac tumara po tami; nećeš napredovati na svojim putevima; i bit ćeš samo tlačen i pljačkan za sva vremena, i nitko te neće spasiti.

30 Zaručivat ćeš se ženom, ali će drugi s njom lijegati. Kuću ćeš graditi, ali u njoj nećeš stanovati. Vinograd ćeš zasađivati, ali nećeš grožđe s njega brati.

31 Vola tvoga zaklat će pred očima tvojim, ali ti od njega nećeš jesti; magarca tvoga će nasilno odvoditi pred licem tvojim, ali ti ga neće vraćati; ovce će se tvoje neprijateljima tvojim davati, ali nikoga nećeš imati da ih spasi.

32 Sinovi tvoji i kćeri tvoje bit će predavani drugome narodu i oči će tvoje gledati i cijeli dan kapati u žudnji za njima, ali snage neće biti u ruci tvojoj.

33 Plod zemlje tvoje i sav trud tvoj jesti će narod koji ne poznaješ, a ti ćeš sve vrijeme biti tlačen i gažen.

34 Tako da ćeš biti lud od prizora pred očima tvojim što ćeš ih gledati.

35 GOSPOD će te udarati po koljenima i po nogama, prištevima od kojih ne možeš ozdraviti, od tabana stopala tvojih do tjemena na glavi tvojoj.

36 GOSPOD će odvesti tebe i tvoga kralja, koga budeš postavio nad sobom, do naroda koji nije poznat tebi ni tvojim očevima te ćeš ondje služiti drugim bogovima, drvenim i kamenim.

37 I postat ćeš smutnja, izreka i uzrečica između svih naroda gdje te GOSPOD odvede.

38 Mnogo ćeš sjemena iznijeti u polje, ali ćeš malo ubirati, jer će ti skakavci proždrijeti.

39 Vinograde ćeš saditi i obrađivati ih, ali nećeš vino piti niti grožđe brati jer će ih crv izjesti.

40 Imat ćeš masline po svemu svome području, ali se uljem nećeš mazati jer će masline tvoje odbaciti urod svoj.

41 Sinove i kćeri ćeš rađati, ali nećeš uživati u njima jer će u sužanjstvo odlaziti.

42 Sva tvoja stabla i urod sa zemlje tvoje skakavci će proždrijeti.

43 Tuđinac koji bude među tobom uzdizat će se visoko iznad tebe, a ti ćeš pasti jako nisko.

44 On će posuđivati tebi, ali ti nećeš posuđivati njemu; on će biti glava, a ti ćeš biti rep.

45 Štoviše sva će ova prokletstva doći na tebe i progoniti te i sustići te sve dok te ne unište, zato što nisi slušao glas GOSPODA,

Boga svojega, da držiš zapovijedi njegove i odredbe njegove koje ti je zapovjedio.

46 I one će biti za znak i za čudo na tebi i na tvome sjemenu zauvijek.

47 Zato što nisi htio služiti GOSPODU, Bogu svome, s radošću i veselim srcem, zbog obilja svega,

48 stoga ćeš služiti neprijateljima svojim, koje će GOSPOD poslati na tebe, u gladi i žeđi i golotinji i oskudici svega; i on će ti staviti jaram od željeza na vrat tvoj sve dok te ne uništi.

49 GOSPOD će dovesti narod na tebe, iz daleka, s kraja zemlje, *tako brzo* kako orao leti, narod čijeg jezika nećeš razumjeti;

50 narod razjarena izgleda, koji neće imati obzira prema starijim osobama niti pokazivati naklonost prema mladima.

51 I on će ti jesti rod stoke i urod tvoje zemlje sve dok te ne uništi; *isto tako* on ti neće ostavljati ni žita, ni vina, ni ulja, ni priraštaja od krava ili stada ovaca tvojih, sve dok te ne uništi.

52 Opsjedat će te u svim tvojim vratima širom zemlje tvoje sve dok ne sruši visoke i utvrđene zidine u koje si se ti pouzdavao; opsjednut će te po svim tvojim vratima širom zemlje tvoje koju ti je GOSPOD, Bog tvoj, dao.

53 I jest ćeš plod tijela svoga, meso sinova svojih i kćeri svojih koje ti je GOSPOD, Bog tvoj, dao, u opsadi i neprilici, kojima će te neprijatelji tvoji pritisnuti.

54 *Tako da* će čovjeku nježnom među vama i jako tankočutnom oči biti zle prema bratu svome i prema ženi u svome naručju i prema ostaloj djeci svojoj koja mu preostanu,

55 tako da neće dati nikome od njih meso sinova svojih koje bude jeo, zato što mu neće preostati u opsadi i neprilici, kojima će te neprijatelji tvoji pritiskati po svim tvojim vratima.

56 Žena nježna i tankočutna među vama koja se ne usudi spustiti taban stopala svojih na zemlju, zbog tankočutnosti i nježnosti, oko će njezino biti zlo prema mužu u naručju svome, i prema sinu svome, i prema kćeri svojoj,

57 i prema djetetu svome što joj iziđe između nogu, i prema djeci svojoj što ih

bude rodila, jer će *ih*, zbog oskudice u svemu, potajno jesti u opsadi i neprilici kojim će te neprijatelj tvoj pritisnuti po svim tvojim vratima.

58 Ako se ne pridržavate da izvršavate sve riječi ovoga zakona što su zapisane u ovoj knjizi, tako da se bojiš slavnog i strašnog imena ovog: GOSPOD, BOG TVOJ;

59 tada će GOSPOD na tebe i tvoje sjeme spustiti pošasti čudesne, *baš* velike pošasti i dugotrajne, te bolesti teške i dugotrajne.

60 Štoviše pustit će na tebe sve bolesti egipatske kojih si se plašio; i ona će se prionuti za tebe.

61 Također i svaku bolest i svaku pošast, koja nije zapisana u knjizi ovoga zakona, njih će GOSPOD pustiti na tebe sve dok te ne uništi.

62 I ostat će vas samo malen broj, premda vas je bilo mnoštvo kao zvijezda nebeskih, zato što nisi bio poslušan glasu GOSPODA, Boga svojega.

63 I dogodit će se, *da* kao što se je GOSPOD nad vama radovao da vam čini dobro i umnoži vas, tako će se GOSPOD radovati nad vama uništavajući vas i čineći da nestanete; i bit ćete iščupani iz zemlje u koju idete da je zaposjednete.

64 I GOSPOD će vas raspršiti po svim narodima, s jednog kraja zemlje sve do drugog; ondje ćeš služiti drugim bogovima koje ti nisi poznavao ni očevi tvoji, *i to* drvenim i kamenim.

65 Ali među tim narodima nećeš naći mira; niti će taban stopala tvoga imati počinka, nego će ti ondje GOSPOD dati srce uznemireno, oči utonule i misli žalosne.

66 Život će tvoj visjeti u neizvjesnosti pred tobom; bojat ćeš se danju i noću i nećeš biti siguran za život svoj.

67 Jutrom ćeš govoriti: 'Daj Bože da je već večer!' a navečer ćeš govoriti: 'Daj Bože da je već jutro!' zbog straha srca tvoga kojim ćeš strahovati i od prizora što će ga gledati oči tvoje.

68 I GOSPOD će te odvesti natrag u Egipat na lađama putem za koji sam ti rekao: 'Nikad ga više nećeš vidjeti'. I ondje ćete biti prodavani svojim neprijateljima za robove i ropkinje, ali nitko vas neće kupiti."

POGLAVLJE 29

Obnovljeni savez u Moabu

1 To *su* riječi saveza kojega je GOSPOD zapovjedio Mojsiju da ga sklopi s sinovima Izraelovim u zemlji moapskoj, pored saveza što ga je s njima sklopio na Horebu.

2 Tada je Mojsije pozvao sav Izrael te im rekao: "Vidjeli ste na svoje oči sve što je GOSPOD učinio u zemlji egipatskoj faraonu i svim službenicima njegovim i svoj njegovoj zemlji:

3 velika iskušenja koja su vidjele oči tvoje, znakove i ta čudesa velika!

4 Ipak vam GOSPOD nije dao srce da to shvatite, ni oči da vidite, ni uši da čujete, sve do dana današnjeg.

5 Vodio sam vas pustinjom četrdeset godina; odjeća se na vama nije istrošila ni obuća se nije istrošila na vašim nogama.

6 Niste jeli kruh niti ste pili vino ili žestokog pića, tako da biste znali da *sam* ja GOSPOD, Bog vaš.

7 Kad ste stigli na ovo mjesto, Sihon, kralj hešbonski, i Og, kralj bašanski, izašli su pred nas u boj, i mi smo ih potukli.

8 Zauzeli smo zemlju njihovu te je predali u baštinu Rubencima i Gadovcima i polovici plemena Manašeova.

9 Stoga držite riječi ovog Saveza i izvršavajte ih tako da uspijevate u svemu što radite.

10 Danas vi svi stojite pred GOSPODOM, Bogom svojim: vaši plemenski zapovjednici, vaše starješine i vaši časnici, *sa* svima muškarcima Izraelovim,

11 maleni vaši, žene vaše i tuđinac tvoj koji je u tvome taboru, od onoga koji ti siječe drva do onoga koji ti nosi vodu,

12 da uđete u savez s GOSPODOM, Bogom svojim, i u zakletvu njegovu, koju GOSPOD, Bog tvoj, danas s tobom sklapa;

13 da danas tebe postavi za narod sebi i *da* ti on bude Bog, kako ti je rekao i kako se zakleo očevima tvojim: Abrahamu, Izaku i Jakovu.

14 I ne sklapam ovaj savez i ovu zakletvu samo s vama

15 nego i sa svakim *onim* koji danas stoji ovdje s nama pred GOSPODOM, Bogom našim, i sa svakim *onim* koji danas nije ovdje s nama.

16 (Jer sami znate kako smo živjeli u zemlji egipatskoj i kako smo prošli kroz narode koje ste i vi prošli.

17 I vidjeli ste njihove gnusobe, njihove idole, drvene i kamene, srebrne i zlatne, koji su bili među njima.

18 Neka ne bude među vama čovjeka ili žene, ili obitelji ili plemena čije bi se srce danas okrenulo od GOSPODA, Boga našega, te da ode *i* služi bogovima tih naroda. Neka ne bude među vama korijena koji rađa žuč i pelin,

19 te se događa, kada on čuje riječi ovog prokletstva, da se blagoslovi u svome srcu govoreći: 'Bit ću miran, premda hodim u umovanju srca svoga, dodajući pijanstvo žedi.'

20 GOSPOD neće takvoga poštediti, nego će tada srdžba GOSPODNJA i ljubomora njegova planuti na tog čovjeka, i sva prokletstva što su zapisana u ovoj knjizi past će na njega i GOSPOD će izbrisati ime njegovo pod nebom.

21 I GOSPOD će ga odvojiti za zlo od svih plemena Izraelovih prema svim prokletstvima ovog saveza koja su zapisana u ovoj knjizi zakona.

22 Tako da će naraštaj koji dolazi od sinova vaših što će ustati poslije vas, i tuđinac koji dolazi iz daleke zemlje, kad vide pošasti ove zemlje i bolesti što će ih GOSPOD pustiti na nju, reći će:

23 'Sva zemlja njegova je sumpor i sol; i paljevina što se ne sije niti rađa; niti nikakva trava ne raste na njoj; jednaka je srušenoj Sodomu i Gomori, Admi i Seboimi, koje je GOSPOD srušio u svojoj srdžbi i gnjevu svome.'

24 I baš će svi narodi reći: 'Zašto je GOSPOD ovako učinio ovoj zemlji? Što *znači* žestina te silne srdžbe?'

25 Nato će ljudi reći: 'Zato što su ostavili savez GOSPODA, Boga očeva njihovih,

koji je sklopio s njima kad ih je izveo iz zemlje egipatske;

26 jer su otišli i služili drugim bogovima i štovali ih, bogove *koje* nisu poznavali i koje im on nije dao.

27 Onda je srdžba GOSPODNJA planula na ovu zemlju dovodeći na nju sve prokletstvo što je zapisano u ovoj knjizi.

28 I GOSPOD ih je iskorijenio iz njihove zemlje u srdžbi, i u gnjevu i u velikoj jarosti te ih bacio u drugu zemlju, kao *što je to* dan danas.'

29 Ono što je tajno *pripada* GOSPODU, Bogu našem, ali ono *što je* objavljeno *pripada* nama i sinovima našim zauvijek, tako da možemo izvršavati sve riječi ovoga zakona.

POGLAVLJE 30

Pokajanje i oprostjenje

1 I dogodit će se kada sve ovo dođe na tebe, blagoslov i prokletstvo, što sam ih pred tebe postavio, i ti *ih* prizoveš k umu među svim narodima u koje te je GOSPOD, Bog tvoj, bude protjerao

2 te se vratiš k GOSPODU, Bogu svome, i budeš poslušan glasu njegovom svim srcem svojim i svom dušom svojom u skladu sa svim što ti ja danas zapovijedam, tebi i sinovima tvojim,

3 da će *te* tada GOSPOD, Bog tvoj, vratiti iz sužanjstva tvojega; i sažalit će se nad tobom i opet te sabrati između svih naroda među koje te GOSPOD, Bog tvoj, bude raspršio.

4 Ako bi netko tvoj bio protjeran i do nakraj neba, *i* odande će te sabrati GOSPOD, Bog tvoj i odande će te dovesti.

5 I GOSPOD, Bog tvoj, dovest će te u zemlju koju su posjedovali očevi tvoji da je ti zaposjedneš; i on će ti činiti dobro i umnožit će te više od očeva tvojih.

6 Tada će GOSPOD, Bog tvoj, obrezati srce tvoje i srce tvoga sjemena, da ljubiš GOSPODA, Boga svojega, svim srcem svojim i svom dušom svojom, da poživiš.

7 A GOSPOD, Bog tvoj, svalit će sva ova prokletstva na neprijatelje tvoje i na one koji te mrze, koji su te progonili.

8 A ti ćeš se vratiti i biti poslušan glasu GOSPODNJEM i izvršavati sve njegove zapovijedi koje ti ja danas zapovijedam.

9 I GOSPOD, Bog tvoj, učinit će te izdašnim u svakom djelu ruku tvojih, u plodu tijela tvoga, u rodu stoke tvoje i u urodu tvoje zemlje, za dobro; jer GOSPOD će se ponovo radovati nad tobom za dobro, kao što se radovao nad očevima tvojim,

10 ako poslušаш glas GOSPODA, Boga svojega, držeći njegove zapovijedi i njegove odredbe koje su zapisane u knjizi ovoga zakona, *i* kad se obratiš GOSPODU, Bogu svome, svim srcem svojim i svom dušom svojom.

Izbor između života i smrti

11 Jer ova zapovijed što ti je ja danas zapovijedam nije sakrivena od tebe niti *je* ona predaleko.

12 Nije ona na nebu da bi rekao: 'Tko će se za nas popeti na nebo i donijeti nam je da je možemo čuti i izvršavati je?'

13 Niti *je* ona preko mora da bi rekao: 'Tko će prijeći preko mora za nas i donijeti nam je da je možemo čuti i izvršavati je?'

14 Jer *je* riječ sasvim blizu tebe, u tvojim ustima i u tvome srcu da možeš izvršavati.

15 Gledaj! Danas pred tebe stavljam život i dobro, te smrt i zlo.

16 U tome da ti ja danas zapovijedam da ljubiš GOSPODA, Boga svojega, da hodiš njegovim putevima i držiš njegove zapovijedi i odredbe njegove i prosudbe njegove da poživiš i umnožavaš se, a GOSPOD, Bog tvoj, blagoslovit će te u zemlji u koju ideš da je zaposjedneš.

17 Ali ako se srce tvoje odvrti tako da ne slušaš, nego zastraniš i štuješ druge bogove i služiš im,

18 ja vam danas objavljujem da ćete zasigurno propasti; *i da* vam neću produžiti dane u zemlji u koju ćete, kad prođete preko Jordana, ući da je zaposjednete.

19 Zazivam nebo i zemlju za svjedoke ovaj dan protiv vas *da* sam pred vas stavio, život

i smrt, blagoslov i prokletstvo. Stoga biraj život, da i ti i sjeme tvoje poživi;

20 da ljubiš GOSPODA, Boga svojega, i da si poslušan glasu njegovom te da prioneš uz njega. Jer *je* on život tvoj, i mjera dana tvojih, da bi mogao živjeti u zemlji za koju se je GOSPOD zakleo očevima tvojim Abrahamu, Izaku i Jakovu da im je preda."

POGLAVLJE 31

Jošua nasljeđuje Mojsija

1 Zatim je Mojsije otišao i progovorio ove riječi svemu Izraelu:

2 I rekao im je: "Meni je danas sto dvadeset godina. Ne mogu više izlaziti i ulaziti. Isto tako GOSPOD mi je rekao: 'Nećeš prijeći preko ovog Jordana!'

3 GOSPOD, Bog tvoj, on će pred tobom prijeći i on će pred tobom uništiti one narode i ti ćeš ih zaposjesti. A Jošua, on će pred tobom ići, kako je GOSPOD rekao.

4 GOSPOD će postupiti s njima kako je postupio sa Sihonom i Ogom, amorejskim kraljevima, i njihovom zemljom kad ih je uništio.

5 I pred lice vaše GOSPOD će ih položiti, a vi ćete s njima postupati prema svim zapovijedima koje sam vam zapovjedio.

6 Budite jaki i odvažni! Ne bojte se i ne strepite od njih. Jer *je* GOSPOD, Bog tvoj, taj koji ide s tobom; on te neće iznevjeriti niti će te napustiti."

7 Tada je Mojsije pozvao Jošuu pa mu rekao pred svim Izraelom: "Budi jak i odvažan! Jer ti moraš ići s ovim narodom u zemlju za koju se GOSPOD zakleo očevima njihovim da će im je dati; i ti ćeš učiniti da je baštine.

8 A GOSPOD je taj koji ide pred tobom; on će biti s tobom; neće te iznevjeriti niti će te napustiti. Ne boj se i ne daj se zastrašiti!"

Čitanje zakona

9 I Mojsije je napisao ovaj zakon i predao ga svećenicima, sinovima Levijevim, koji su

nosili Kovčeg saveza GOSPODNJEG, i svim Izraelovim starješinama.

10 Tada im je Mojsije zapovjedio govoreći: "Po isteku *svake* sedme godine, svečane godine otpuštanja, na Svetkovinu sjenica,

11 kad se sav Izrael pojavi pred GOSPODOM, Bogom tvojim, na mjestu koje on odabere, pročitaj ovaj zakon pred cijelim Izraelom, njima da čuju.

12 Saberi narod, muškarce i žene, djecu i tuđinca svoga što bude u tvojim vratima da bi čuli i da bi naučili i bojali se GOSPODA, Boga vašega, pa se pridržavaju da izvrše sve riječi ovog zakona.

13 I *da* bi sinovi njihovi, koji *to još* ne znaju, čuli i naučili bojati se GOSPODA, Boga vašega, tako dugo dok budete živjeli u zemlji u koju vi idete preko Jordana da je zaposjednete."

Jošui je naloženo da vodi Izrael

14 Tada je GOSPOD rekao Mojsiju: "Evo bliže se dani kada moraš umrijeti. Pozovi Jošuu i prikazite se u Šatoru sastanka da mu predam nalog." I Mojsije i Jošua su otišli i prikazali se u Šator sastanka.

15 I u šatoru se pojavio GOSPOD u stupu od oblaka, i stup od oblaka stajao je na vratima Šatora.

16 Tada je GOSPOD rekao Mojsiju: "Evo, ti ćeš usnuti kod očeva svojih. A narod ovaj će se dići i odati se bludu *idući* za tuđim bogovima one zemlje među koje će oni ući; a mene će napustiti i prekršiti moj savez što sam ga s njima sklopio.

17 Tada će, u taj dan, planuti moja srdžba na njih i ja ću ih napustiti i sakriti od njih lice svoje da budu proždrti. I snaći će ih mnoga zla i nevolje; tako da će u taj dan reći: 'Ne dolaze li sva ova zla na nas zbog toga što Bog naš nije među nama?'

18 A ja ću zasigurno sakriti lice svoje u taj dan, zbog svega zla što su ga počinili u tome što su se okrenuli k drugim bogovima.

19 Stoga sada zapišite sebi ovu pjesmu. Neka je nauče sinovi Izraelovi! Stavi je u njihova usta da mi ova pjesma bude svjedok protiv sinova Izraelovih.

POGLAVLJE 32

20 Jer kad ih dovedem u zemlju za koju sam se zakleo očevima njihovim, kojom teče med i mlijeko i kad se najedu i nasite se i ugoje, onda će se oni okrenuti k drugim bogovima i njima će služiti, a mene će izazivati i prekršiti moj savez.

21 I dogodit će se, kad ih snađu mnoga zla i nevolje, da će ova pjesma biti kao svjedok koji će svjedočiti protiv njih, jer u ustima sjemena njihovog neće biti zaboravljena. Jer znam ja njihova umovanja s kojima oni idu okolo, čak i sada, prije nego sam ih doveo u zemlju za koju sam *im* se zakleo."

22 Stoga je Mojsije toga dana napisao ovu pjesmu i naučio je tu *pjesmu* sinove Izraelove.

23 A Jošui, sinu Nunovu, naložio je i rekao: "Budi jak i odvažan! Jer ćeš ti uvesti sinove Izraelove u zemlju za koju sam *im* se zakleo. I ja ću biti s tobom."

24 I dogodilo se, kad je Mojsije završio s pisanjem riječi ovoga zakona u knjigu, kad su dovršili,

25 da je Mojsije zapovjedio Levitima, koji su nosili Kovčeg saveza GOSPODNJEG govoreći:

26 "Uzmite knjigu ovoga zakona i položite je pokraj Kovčega saveza GOSPODA, Boga vašega da ondje bude svjedok protiv tebe!

27 Jer ja znam tvoju buntovnost i tvoj tvrdi vrat. Evo *i* danas, dok još s vama živim, bunite se protiv GOSPODA, a koliko li *ćete* više nakon moje smrti?

28 Skupite k meni sve starješine svojih plemena i časnike svoje da na njihove uši kažem ove riječi te da zazovem nebo i zemlju za svjedoke protiv njih.

29 Jer znam ja da *ćete* se nakon moje smrti posve iskvariti i skrenuti s puta koji sam vam zapovjedio; i snaći će vas zlo u narednim danima zato što *ćete* činiti ono što je zlo u očima GOSPODNJIM i izazivati ga na srdžbu djelima ruku svojih."

Pjesma Mojsijeva

30 Zatim je Mojsije na uši sve zajednice Izraelove izgovorio riječi ove pjesme, sve do kraja:

1 "Prignite uha, nebesa, ja ću govoriti; čuj, zemljo, riječi usta mojih!

2 Nauk će moj dažditi poput kiše, kao rosa riječ moja će padati, kao kišica po mladom bilju, kao pljusak po travi!

3 Zato što ću objaviti ime GOSPODNJE, pripišite veličinu Bogu našem!

4 *On je* Stijena, djelo mu *je* savršeno, jer *su* sudovi svi njegovi putevi. Bog je istinski i bez nepravde, pravedan i pravičan je on.

5 Oni su se iskvarili, njihova ljaga nije *ljaga* sinova njegovih: *oni su* naraštaj izopačen i iskrivljen.

6 Zar tako uzvraćaš GOSPODU, narode glupi i nerazumni! Nije li on tvoj Otac *koji* te je kupio? Nije li te on stvorio i utvrdio te?

7 Spomeni se davnih dana, promotri godine kroz mnoge naraštaje. Pitaj oca svoga, i pokazat će ti; starješine svoje i reći će ti.

8 Kad je Svevišnji dijelio narodima baštinu njihovu, kad je razdvajao sinove Adamove, postavio je međe narodima prema broju sinova Izraelovih.

9 Jer *je* GOSPODNJI dio narod njegov, Jakov *je* žrijeb baštine njegove.

10 U zemlji pustinjskoj on ga je našao, u pustoši urlajuće pustinje. Vodio ga je unaokolo, upućivao ga i čuvao kao zjenicu oka svoga.

11 Poput orla što bdije nad gnijezdom svojim, lebdi nad svojim mladima, širi krila svoja, uzima ih *i* nosi ih na krilima svojim,

12 *tako* je GOSPOD sâm njega vodio, i tuđeg boga nije bilo s njim.

13 Dao mu je da zajaše po visovima zemaljskim, da se najede urodom poljskim, dao mu je da siše med iz stijene i ulje iz kremene stijene,

14 kravlji maslac i ovčje mlijeko s pretelinom janjećom, leglo ovnova bašanskih i jaraca, s pretelinom žitnih bubrega, i ti si pio čistu grožđevu krv.

15 Ali se Ješurun ugojio i uzritao. Ugojio si se, utovio se i prekrio se *salom*. Tada je napustio Boga *koji* ga je stvorio i obeščastio Stijenu svoga spasenja.

16 Tuđim *bogovima* izazivali su ga na ljubomoru, gnjusobama su ga izazvali na srdžbu.

17 Žrtvovali su đavlama, a ne Bogu, bogovima koje nisu poznavali; novim *bogovima* koji su došli nedavno kojih se očevi vaši nisu bojali.

18 Na Stijenu *koja* te je rodila se ne obazireš, i zaboravio si Boga koji te je oblikovao!

19 I kad je GOSPOD *to* vidio, počeo ih se gnušati, jer su *ga* izazivali sinovi njegovi i kćeri njegove.

20 I rekao je: 'Lice ću svoje sakriti od njih i vidjet ću kakav će im kraj *biti*. Jer su oni naraštaj prkosan, sinovi u kojima nema vjere.

21 Oni su me potaknuli na ljubomoru *onime što* nije Bog, izazvali su me na srdžbu ispraznostima svojim; i ja ću njih na ljubomoru potaknuti, *onima koji* nisu narod, izazavat ću ih na srdžbu glupim nekim narodom!

22 Jer u srdžbi mojoj ogranj je planuo i gorjet će do najdubljeg pakla; i proždrijet će zemlju i urod njezin, i spalit će temelje gora.

23 Svalit ću nevaljalštine na njih, i na njih ću svoje strijele potrošiti.

24 Gladi će ih spaliti, a ognjica i gorke propasti proždrijeti. I poslat ću na njih i zub zvjeradi s otrovom zmija *što gmižu* prahom.

25 Mač izvana, a strava iznutra, uništavat će i mladiće i djevice, *isto tako* dojenčad i čovjeka sjede kose.

26 Rekao sam: Rasijat ću ih u zakutke, učiniti da im nestane spomen među ljudima.

27 Nisam li se bojao gnjeva neprijateljeva da se protivnici njihovi ne bi ponašali čudno, *pa* da ne bi govorili: 'Naša *je* ruka uzvišena i GOSPOD nije sve to učinio.'

28 Jer su oni narod bez savjeta, niti *nikakve* razboritosti nema u njih.

29 O da su mudri, da bi ovo razumjeli, da bi promotрили svoj svršetak.

30 Kako bi jedan potjerao tisuću, a dvojica nagnali deset tisuća u bijeg, da ih Stijena njihova nije prodala, da ih GOSPOD nije zatvorio?

31 Jer stijena njihova nije poput Stijene naše, čak i neprijatelji naši sami *su* suci.

32 Jer loza *je* njihova loza sodomska i iz polja gomorskih; grožđe njihovo grožđe *je* žuhko, grozdovi njihovu gorki su;

33 njihovo *je* vino otrov zmajski, okrutni otrov ljutice.

34 Nije li to kod mene pohranjeno, i zapečaćeno među blagom mojim?

35 Meni *pripada* osveta i naplata; u *pravo* vrijeme noga će im posrnuti. Jer *je* dan njihove nesreće blizu, i ono što će ih spopasti hiti!

36 Jer će GOSPOD suditi narod svoj, i pokajat će se nad slugama svojim kad vidi da *im* je snaga nestala, i *da* nema ni uhvaćenog ni ostavljenog.

37 Tada će reći: Gdje *su* bogovi njihovi, stijena *njihova* u koju su se pouzdavali,

38 koji su jeli salo njihovih žrtava i pili vino njihovih žrtava ljevanica? Neka se dignu i pomognu vam, i neka vam budu zaštita!

39 Vidite sada da ja, *baš* ja *sam* taj, i da nema nikakavog boga uz mene! Ja usmrćujem i oživljujem, ja ranjavam i iscjeljujem; i nitko se iz ruke moje ne može izbaviti.

40 Jer ruku svoju dižem prema nebu i kažem: Ja živim zauvijek.

41 Ako naoštrim svoj blistavi mač i uzmem sud u svoje ruke; osvetom ću uzvratiti neprijateljima svojim i naplatit ću onima koji mene mrze.

42 Strijele ću svoje opiti krvlju i mač moj proždrijet će meso; *i to* s krvlju pogubljenih i zarobljenih, od početka odmazde nad neprijateljem.

43 Radujte se, nacije, s narodom njegovim, jer će on osveti krv slugu svojih, uzvratiti osvetom protivnicima svojim, i bit će milosrdan zemlji svojoj *i* narodu svome."

44 Zatim je Mojsije došao i izgovorio sve riječi ove pjesme na uši naroda, on i Hošea sin Nunov.

45 Kad je Mojsije prestao govoriti sve ove riječi svemu Izraelu,

46 tada im je rekao: "Upravite srca svoja prema svim riječima koje ja danas među vama svjedočim i zapovjedite sinovima svojim da se pridržavaju da izvrše sve riječi ovoga zakona.

47 Jer to nije za vas prazna riječ jer *je* ona vaš život. I po toj riječi produžit ćete dane svoje u zemlji u koju idete preko Jordana, da je zaposjednete."

Proročanstvo o Mojsijevoj smrti

48 I GOSPOD je rekao toga istog dana Mojsiju, govoreći:

49 "Popni se na to gorje Abarim na goru Nebo, koja *je* u zemlji moapskoj što je nasuprot Jerihonu, pa pogledaj zemlju kanaansku što ću je ja dati u posjed sinovima Izraelovim.

50 Zatim umri na gori na koju si se popeo i pridruži se narodu svome kao što je umro i Aron, brat tvoj, na gori Hor, te bio pridružen narodu svome.

51 Zato što ste prestupili protiv mene među sinovima Izraelovim kod Merib-kadeških voda, u pustinji Sinu: jer me niste posvetili usred sinova Izraelovih.

52 Ipak, ti ćeš vidjeti tu zemlju ispred *tebe*, ali tamo nećeš ući, u zemlju koju ja dajem sinovima Izraelovim."

POGLAVLJE 33

Mojsijev konačni blagoslov nad Izraelom

1 Ovo je blagoslov kojim je Mojsije, čovjek Božji, blagoslovio sinove Izraelove prije svoje smrti.

2 I rekao je: "GOSPOD je došao sa Sinaja, osvanuo nad njima sa Seira i zasjao s gore Parana i stigao s deset tisućama svetih. Iz desnice njegove *izlazi* zakon ognjeni za njih.

3 Ipak je on ljubio narode, svi sveti njihovi u tvojoj *su* ruci i oni sjede do nogu tvojih; *svatko ponaosob* će primiti riječi tvoje."

4 Mojsije nam je zapovjedio zakon, i *to* baštinu zajednice Jakovljeve.

5 A on je bio kralj u Ješurunu kad su se sakupili glavari narodni i plemena Izraelova zajedno.

6 Neka živi Ruben i nikad ne umre, i neka ljudi njegovih ne bude malo!"

7 A ovo je *blagoslov* za Judu te je rekao: "Čuj, GOSPODE, glas Judin i privedi ga k

narodu njegovom. Neka mu ruke njegove budu dovoljne, a ti budi pomoć *njemu* protiv neprijatelja njegovih."

8 A za Levija je rekao: "Neka tvoj Tumim i Urim tvoj budu s tvojim svetim, koga si isprobao u Masi, s kojim si se prepirao kod Meripskih voda,

9 koji je rekao ocu svome i majci svojoj: 'Nisam ga vidio!', niti braće svoje ne priznaje, ni ne zna za svoju vlastitu djecu, jer su obdržavali riječ tvoje i čuvali savez tvoj.

10 Podučavat će Jakova tvojim prosudbama i Izraela tvome zakonu. Podizat će kâd pred tebe i cijelu žrtvu paljenicu na žrtvenik tvoj.

11 Blagoslovi, GOSPODE, imetak njegov, i prihvati djelo ruku njegovih. Slomi bokove onima koji ustaju protiv njega i onima koji ga mrze da više nikada ne ustanu."

12 A za Benjamina je rekao: "Ljubljeni GOSPODNJI će uz njega boraviti u sigurnosti. I GOSPOD će ga zaklanjati svaki dan, i boravit će između njegovih ramena."

13 I za Josipa je rekao: "Blagoslovljena od GOSPODA *neka bude* zemlja njegova, dragocjenostima s neba, i rosom, i dubinom što se dolje šćućurila,

14 i najdragocjenijim urodom *što ga daruje* sunce i dragocjenostima što daje mjesec,

15 i prvinama s drevnih planina i dragocjenostima s brda što traju,

16 i dragocjenostima od zemlje i punine njezine, i dobrom voljom onoga koji prebiva u grmu. Neka *blagoslov* dođe na tjeme Josipovo, i na tjeme onoga *koji je bio* odvojen od braće svoje!

17 Slava *je* njegova *poput* prvenaca junca, i rogovi *su* njegovi poput rogova jednoroga, njima će zajedno bosti narode sve do krajeva zemaljskih. A to su deset tisuće Efrajimove, i to su tisuće Manašeove."

18 A za Zebuluna je rekao: "Raduj se, Zebulune, u pohodima svojim, i *ti*, Isakare, u šatorima svojim!

19 Na goru će sazivati narod, ondje će prinostiti žrtve pravedne jer će sisati obilje mora i blago skriveno u pijesku."

20 I za Gada je rekao: "Blagoslovljen neka bude onaj koji Gada raširi! On prebiva poput lava i razdire mišicu i tjeme.

21 A prvine je za sebe priskrbio jer ondje u udjelu zakonodavčevom *on je bio* ustoličen, i došao je s glavarima narodnim te proveo pravdu GOSPODNJU i prosudbe njegove s Izraelom."

22 I za Dana je rekao: "Dan je lavlje mladunče, iz Bašana će on skočiti."

23 A za Naftalija je rekao: "Naftali, naklonošću zasićen, i ispunjen blagoslovom GOSPODNJIM: zaposjedni zapad i jug."

24 I za Ašera je rekao: "*Neka* Ašer bude blagoslovljen sinovima! Neka on bude ugodan braći svojoj, i neka nogu svoju u ulje umače!

25 Obuća tvoja *neka bude* željezo i mjed, i jakosti tvoje *neka bude* kao dana tvojih!

26 Nitko nije kao Bog Ješurunov koji po nebu u pomoć tvoju jaše i po nebu u veličanstvu svome!

27 Bog vječni *tvoje je* utočište, a odozdo su mišice vječne, i protjerat će on neprijatelja pred tobom pa će reći: 'Uništi *ih!*'

28 Tada će Izrael sâm u sigurnosti prebivati; Jakovljevi će izvor *biti* u zemlji žita i vina, i nebesa njegova rosom će daždjeti.

29 Sretan *si* ti, Izraele! Tko je kao ti, narode spašen od GOSPODA, štita tvoje pomoći, i tko je mač veličanstva tvoga? A neprijatelji tvoji naći će se lažljivci pred tobom, i ti ćeš im gaziti po uzvišicama."

sjemenu.' Naveo sam te da je gledaš svojim očima, ali ti onamo nećeš prijeći."

5 Tako je Mojsije, sluga GOSPODNJI, umro ondje u zemlji moapskoj po riječi GOSPODNJOJ.

6 I on ga je pokopao u dolini, u zemlji moapskoj nasuprot Betpeora. Ali sve do današnjeg dana nitko nije doznao za njegov grob.

7 A Mojsiju *je bio* sto dvadeset godina star kad je umro. Oko mu se nije zamutilo niti mu se prirodna snaga smanjila.

8 A sinovi Izraelovi oplakivali su Mojsija na Moapskim ravninama trideset dana. Tako su završili dani oplakivanja i tugovanja za Mojsijem.

9 A Jošua, sin Nunov, bio je ispunjen duhom mudrosti jer je Mojsije položio svoje ruke na njega. I sinovi su Izraelovi njega slušali i činili kako je GOSPOD zapovjedio Mojsiju.

10 I nije više ustao prorok u Izraelu nalik na Mojsija. Njega je GOSPOD poznavao licem u lice,

11 sa svim znakovima i čudesima u zemlji egipatskoj za koje ga je GOSPOD slao da ih učini faraonu i svim slugama njegovim i svoj zemlji njegovoj,

12 i sa svim onim *što je učinio* moćnom rukom i sa svim onim velikim strahotama koja je Mojsije pokazao na oči cijelom Izraelu.

POGLAVLJE 34

Mojsijeva smrt

1 Zatim je Mojsije uzašao s Moapskih ravnica na goru Nebo, na vrh Pise što je nasuprot Jerihonu. I GOSPOD mu je pokazao svu zemlju: od Gileada do Dana,

2 i sav Naftali, te zemlju Efrajimovu i Manaševu i svu zemlju Judinu do najkrajnjeg mora;

3 te Jug i ravnicu doline Jerihona, grada palmi, sve do Zoara.

4 Tada mu je GOSPOD rekao: "Ovo je zemlja za koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu govoreći: 'Dat ću je tvome